...ронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...овно Совелэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 95 (6265) МАЙН 16 СРЕДА 1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Тракторнууд болон бусад машинануудые хүсэдөөр ашаглаха

...ай тарилгые амжалтатай... гэргэхын түлөө тэмсэлэй ...хы үдэрнүүд мүнөө ябажа ...hайнаар элдүүрилжэ бэлэд... газарта хүдөө ажахын бүхы ...ануудые хаhа саг соонь та... ...шэ үндэр баян ургаса ... үндэhэ hуури болоно.

...ын-политическэ энэ шухала ...ые дүүргэхэ хэрэгтэ баян ...эр хангагдаhан машинно... ...на станцинууд шиидхэхы ...дүүргэхэ байна. Манай рес... ...ын машинно-тракторна стан... ...hүүлэй жэлнүүдтэ олон ...машинануудые абаа. Ганса... ...50 ондо республикын МТС... ...этэ 205 тракторнуудые, 326 ...ые, 377 тракторна сеялкэ... ...ба бусад машинануудые ...ба мүн энэ жэлдэ баян тех... ...нилээд ехээр нэмээhэн бай... Тиихэлэ, энэ жэлдэ МТС... ...тракторна бригаданууд ехэн... ...мэргэжэл hайнтай тракто... ...даар, сеяльщигүүдээр ба ...щигүүдээр бүридүүлэгдэн...

...үүд мүнөө машинно-трак... ...паркаа бүтээсэ ехэтэйгээр ...жа, парти ба правительст... ...hан зорилгонуудые амжал... ...р дүүргэхэ ба хүдөө ажа... ...ы культурануудай ургаса ...дээшэлүүлхэ бүхы арга бо... ...ой болоо. Гэбэшье, респуб... МТС-үүд иимэ ехэ арга бо... ...удаа хүсэдөөр хэрэглэжэ ...гүй, хабарай полевой ху... ...шүүдтэ машинно-тракторна ...тон муугаар ашаглана. МТС-үүдтэ тракторнуудые ...ехэтэйгээр ашаглаха усло... ...хүрэтэр табигдаагүй, ...тракторна бригаданууд ...үдэр хүдэлмэриллэг, тех... ...талаарнь хангадаг хүнүү... ...гаар хүдэлмэрилhэнhөө ма... ...д удаан саг соо миин бай... ...нхинь гансал халаанда ху... ...ллэг байна. Энээнэй эсэс... ...10-найй байдалаар респуб... МТС-үүд хабарай хахалалга ...процент, тарилгын урла тээ ...ци хэхэ түсэбөө—53 про... ...вой культурануудые тари... ...өө миил 28.1 процент дүүр... ...йба. Хабарай полевой ху... ...нүүдэй унжагайрhан гол ...ан хадаа МТС-үүдэй трак... ...ые бүтээсэ багатайгаар ...ан ябадал болоно. Хэтэр... ...нэ жэлдэ МТС-үүдэй ма... ...тракторна парк үнгэрэгшэ ...hээ бүри муугаар ашаглаг... ...эрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ ...найй байдалаар условно ...бүхэнөөр 53,9 гектар эл... ...дэhэн байгаа hаа, мүнөө ...л 48.7 гектар элдүүрилэг... ...йха юм. Тиихэдэ Итанцын, ...ка, Жиримскэ, Кяхтын, Га... ...Хэ-Куналейн ба Баргажа... ...С-үүд условно трактор бү... ...миил 23—27 гектар элдүү... МТС-үүдэй тракторнуудые ...угаар ашаглажа байhан ...хадаа машинно-тракторна ...удай директорнүүд болон ...мэргэжэлтэд техникээ бү... ...сөөрнь, бүтээсэ ехэтэйгээр ...ын түлөө мүртэйгөөр тэм... ...тракторнуудаа үни удаан ...лгаhан дээрэhээнь болоно. ...алейн МТС-эй нүхэр Тор... ...хүтэлбэриллэг № 5 трак... ...бригадада мүнөө хүрэтэр ...истнуудынь халаанай ёhoop ...рин сүүдхэ сүүдхээр хүдэл... Энэ МТС-тэ тракторнуу... ...ай графигта оруулхаяа бүри ...этгүй байhаар. Мүн Жи... МТС иимэ байдалтай.

ВКП(б)-гэй Тарбагатайн айкомой секретарь нүхэр Алябьев МТС-үүдэй олон тракторна бригаданууд часай графигаар хүдэлмэрилнэ гэжэ хэлээ hэн. Теэд, шалгаад үзэхэдэ, Жиримскэ ба Ехэ-Куналейн МТС-үүдтэ тракторнуудай халаанай хүдэлмэрие часай графигаар хүдэлмэрилhэндэ тоололог байгаа. Энэ МТС-үүдэй трактористнуудта машинануудые часай графигаар хайшан гэжэ хүдэлмэрилүүлхэ тухай хэлэжэ үгөөгүй байха юм. Иимэ түрүү методые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ элэ МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд тон харюусалгагүйгөөр хандана. Энэ методые тарилгын түрүүшын үдэрнүүдhээ нэбтэрүүлжэ шадаа hаань тракторнуудай бүтээсэ нилээд дээшэлхэ байhаниинь мэдээжэ.

Республикын бусад олон МТС-үүд мүн иимэрхүү байдалтай байна. Республикын хүдөө ажахын Министрын орлогшо нүхэр Автушенко юу хаража байна гээшэб, энэ асуудал хэзээ бодото хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэхэ юм? Хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй үедэ тракторнуудаа бүрин хүсөөрнь, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын түлөө тэмсэхэ хэрэгтэй гэжэ нүхэр Автушенко ойлгохо ёhотой. Мүнөө үдэр бүхэн, час бүхэн үнэтэй. Тиимэhээ нэгэшье үдэр, нэгэшье час гээнгүйгөөр, тракторнуудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын түлөө тэмсэхэ шухала.

Партийна организацинууд хадаа МТС-үүдэй хүдэлмэри үдэр бүри ударидажа, хабарай тарилгын үедэ тракторнуудай бүтээсые дээшэлүүлхэ, бүрин хүсөөрнь ашаглаха гээшэ угаа ехэ удхашанартай гэжэ механизаторнуудта ойлгуулха уялгатай. Тиихэдэ МТС-үүдэй мэргэжэлтэд, агрономууд ба механигууд хүдэлмэреэ часай графигта оруулха ябадалдань, тракторaa бүрин хүсөөрнь ашаглаха хэрэгтэнь тракторист бүхэндэ бодото туhаламжа үзүүлхэ уялгатай.

Тракторнуудые үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха ябадал мүн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдhээ дулдыдаха байна. Үрhэнэй таряа, горючи, уhа хаhа саг соонь зөөгөөгүй дээрэhээ, прицепщигүүдгүйhөө боложо трактор нэгэшье час соо миин байха ёhогүй. Мүн механизаторнуудта культурно-ажаhуудалай услови байгуулха талаар бии байhан дутагдалнуудые дары усадхаха шухала.

МТС-үүдэй машинно-тракторна паркын бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ асуудал хадаа партиин айкомуудай болон аймгүйсэдкомуудай үдэр бүриин анхаралда байха ёhотой. Аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд тракторна бригадануудта хододоо ябажа, хабарай тарилгада машинануудые үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха хэрэгтэ ушарhан дутагдалнуудые хаhа саг соонь элирүүлэн, дары усадхаха хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Хабарай тарилгада ябаhан колхознигууд болон механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, полевой хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар, агротехническэ эрхим болзорнуудта hайн шанартайгаар үнгэргэхэ, МТС-үүдэй тракторнуудые бүрин хүсөөрнь ашаглаха ябадал хадаа партийна организацинуудай, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай, бүхы колхознигуудай, машинно-тракторна станцинуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй шухалын шухала зорилго мүн.

Шэнэ урьhаламжа захилга амжалтатайгаар ябажа байна

Эдэбхитэйгээр хабаадаба

Кяхтын аймагай Усть-Киранай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд урьhаламжа захилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадаа. Парторганизациин секретарь нүхэр Цыдыпиловэй митинг нээhэнэй hүүлдэ, олон колхознигууд трибунада гаража баярай үгэнүүдые хэлээ.

—Шэнэ урьhаламжа тухай мэдээсэл бидэнэрые ехээр баярлуулба. Урьhаламжа захиhан түхэригүүднай Эхэ ороной хүсэ шадалые улам хүгжөөхэ ба ажалшадай байдалые бүри hайжаруулха байна. Тиимэhээ би урьhаламжа захиhан мүнгэеэ гар дээрэ оруулнаб,—гэжэ нүхэр Гармаев мэдүүлээ.

Урьhаламжа захилга энэ колхоздо тон богонихон болзор соо дүүргэгдээ.

В. Жигжитов.

Сэбэр мүнгөөр оруулаа

Яруунын аймагай Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй шэнэ урьhаламжа захилгые патриотическа дэбжэлтэтэйгээр үнгэргөө.

Колхозой центртэ ба полевой стануудта митингнүүд боложо, урьhаламжа захилга тон түргэнөөр дүүрээ. Урьhаламжа захигдаhан олон арбаад мянган түхэриг нэгэ үдэр соо сэбэр мүнгөөр оруулагдаhан байна. Колхозой гэшүүд урьhаламжа захилгада эдэбхитэйгээр хабаадаа.

Ц. Дандаров.

Эб найрамдал улам бэхижүүлхын түлөө

Арадай ажахые хүгжөөлгын урьhаламжа гаргаха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые соносоhон дарыдаа Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхозой гэшүүдэй дунда шэнэ урьhаламжа захилга угаа ехэ эдэбхитэйгээр эхилhэн байна. 3 хоногой туршада эдэнэр хэдэн арбаад мянган түхэригэй урьhаламжа захяад, тэрэнэй хахадыень шахуу сэбэр мүнгөөр оруулhан байна.

Колхознигууд хадаа өөрынгөө ажалай нөөсэлгэнүүдые Эхэ оронойнгоо бүри хүгжэхын түлөө, эб найрамдал улам бэхижүүлхын түлөө үгэhэн байна.

Эб найрамдалай түлөө, Эхэ оронойнгоо хүгжэн мандахын түлөө

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй урьhаламжа захилга Москвагай предприятинуудта ба эмхи зургаануудта тон ехэ амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ байна.

Энэ гайхамшагта событида зорюулагдан хаа хаанагүй үнгэргэгдэhэн суглаанууд хадаа советскэ хүнүүдэй социалистическэ Эхэ орондоо, коммунистическэ партида, агууехэ вождь ба багша нүхэр И. В. Сталинда хизааргүй үнэн байдагай толотомо демонстраци болоо.

Столицын «Серп и молот» гэжэ заводой металлургнууд шэнэ урьhаламжа эдэбхитэйгээр захяа.

—Шэнэ урьhаламжа захиха зууриаа, — гэжэ вальцовщик нүхэр Леонов мэдүүлээ,—өөрынгөө нөөсэлгэнүүдые шэнэ барилгануудта, инаг түрэл Эхэ оронойнгоо саашадаа сэсэглэн мандаха хэрэгтэ зорюулнаб гэжэ бидэнэй хэмнайшье мэдэнэ.

Залуу металлург нүхэр Бондаренко иигэжэ хэлээ:

—Бидэнэр, советскэ залуушуул, дэлхэй дээрэ эгээн гайхамшагта hайхан социалистическэ гүрэниие өөhэдынгөө эсэгэнэрhээ үг залгамжалуулан абаабди. Бидэнэр хүдэлмэрилжэшье, hуражашье байхадаа өөрынгөө оронне бүри баян ба илагдашагүй болгохо гэжэ оролдонобди. Урьhаламжа захиха зууриаа, би хадаа саашадаа хүгжэхэ ба бэхижэхэ ябадалдань өөрынгөө түрэл гүрэндэ өөрынгөө хүдэлмэриhөө гадна, мүн өөрынгөө нөөсэлгэнүүдээр туhалха байhанаа мэдүүлнэб.

Столицын түрүү коллектив—«Динамо» завод хадаа суднаар ябаха Волго-Донской канал баригшадай захилнуудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Предприятиин бүхы цехүүдтэ болоhон суглаанууд дээрэ хүдэлмэришэд, инженернүүд ба албахаагшад гүрэнэй шэнэ урьhаламжа нэгэн hаналаар захиха гэжэ шиидээ. Хоёрдохи механо-бэлэдхэлэй цехын стахановка нүхэр Соловьёва бүхы коллективэй hанал бодолые элирхэйлэн иигэжэ мэдүүлээ:

—Манай эхэ ороной бүри ехэ хүсэ шадалтай ба баян болохынь тула өөрынгөө нөөсэлгэнүүдые гүрэндөө урьhаар үгэхэ гэжэ би шиидээб. Простой ажалшад тушаа парти ба правительствын туйлай ехэ анхарал оролдолгые тооложо захадань гарахын аргагүй. Энэ анхарал оролдолгые бидэнэр хаа хаанагүй харанабди: энэ хадаа үндэр байшангуудай барилга дотор, үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудай гүрэнэй үнэ сэнгүүдые шэнээр химдаруулга дотор, коммунизмын агууехэ барилганууд дотор харагдана. Манай ажабайдал үдэрhөө үдэртэ гоё hайхан ба баян дэлгэр боложо байна. Бидэнэр өөhэдынгөө зол жаргалые хэндэшье булялгахагүйбди. Эб найрамдалые гансашье стахановска ажалаараа бэшэ, мүн өөhэдынгөө түхэригөөр бэхижүүлхэбди.

(ТАСС).

Советскэ патриотизмын толотомо демонстраци

МЕДВЕЖЬЕГОРСК. (Карело-Финскэ ССР). Сталинай нэрэмжэтэ Беломорско-Балтийска канал сталинска табанжэлнүүдэй үедэ рекордно богонихон болзор соо баригдаа hэн. Каналай эрье дээгүүр, урдань бүтүү тайга ба намаг байhан газарые мүнөө промышленна предприятинууд, хүдэлмэришэдэй посёлогууд, городууд эзэлээ.

Дайнай үедэ каналнуудай шлюзнүүдые дайсан бүримүhэн эблэhэн юм. Гэбэшье, советскэ хүнүүд энэ уhан замые түргэнөөр hэргээн бодхоогоо. Канал хадаа дайнай урда тээхидэ орходоо үлүү hайн ба гоё hайхан болоо. Трассын уhанзамшад өөhэдынгөө табанжэлые амжалтатайгаар дүүргээд, 1951 онло шэц зоригтойгоор ажаллажа байна.

Шэнэ урьhаламжа гаргалгада зорюулагдаhан суглаан дээрэ № 1 шлюзын начальник нүхэр Чуркин иигэжэ мэдүүлээ:

—Би өөрынгөө ажалай нөөсэлгэнүүдые гүрэндөө баяртайгаар урьhалхаб, юуб гэхэдэ, минии түхэригүүд шэнэ барилгануудта, ажалшадай ажабайдалые саашада hайжаруулгада зорюулагдаха байна гэжэ би hайса мэдэнэб.

Шэнэ урьhаламжа захилга каналай уhан замай Управлениидэ ехэхэн дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрөө. Управлениин бүхы хүдэлмэрилэгшэд шэнэ урьhаламжа захяа.

Үнэн сэхэ ажалай үрэ

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоhон колхозой луговод Цыден Самбилович Цыренов герасимовска методээр сабшалан утэгжүүлжэ, жэлhээ жэлдэ үбhэ ногооной үндэр баян ургаса абадаг. Жэшээлхэдэ, нёлондо жэлдэ 400 га сабшалангай газарhаа га бүриин 15 центнер, тиихэдэ рекордно 20 га участогhаа гектар бүриин 20—20 центнер эрхим hайн шанартай үбhэ хуряажа абаа hэн.

Мүнөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз адуу малаа садхаланаар ондо оруулжа байна. Энээндэ луговод Цыреновэй үнэн сэхэ ажалай аша үрэ бии.

Сабшалан hайжаруулха талаар энэ бригада мүнөө жэлдэ илангаяа ехэ хүдэлмэри хэнэ. hайрамай уhаар 200 га газар уhалагдаа, 22540 ашаа наг шэбхэ сабшалан дээрэ гаргагдаа, 305 гектар газарта утэг хэгдээ. Тус бригада 430 кубометр мүльhэ үбэл сабшалан дээрэ обоолжо, шииг нойто ехээр баряа. 211 гектар сабшалангай газар буртагhаа ба шулуунhаа сэбэрлэгдээ. Үбhэ ногооной үндэр ургасын услови байгуулхын тулада нүхэр Цыренов өөрынгөө нүхэдтэй элы оролдосотойгоор ажаллажа байна.

В. Будаев.

Сабшалангаа сэбэрлэнэ

Сабшалан hайжаруулха хүдэлмэрие Кяхтын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд эдэбхитэйгээр ябуулна.

Колхозой луговод нүхэр М. Самбуевай хүтэлбэри доро ажалладаг 20 колхознигууд сабшалангаа hайрамай уhаар уhалаа, мүнөө модо шулуунhаань сэбэрлэжэ байна.

Энэ хүдэлмэридэнь hургуулиин комсомолецууд-hурагшад эдэбхитэйгээр туhална. hаяхан Ехэ-Ногын долоонжэлэй hургуулиин комсомолецууд комсорг нүхэр Гармаевай хүтэлбэри доро воскресник үнгэргэжэ, 100 га сабшалангай модо шулууе сэбэрлээ. Иимэ воскресникүүд саашадаашье эмхидхэгдэхэ юм.

И. Мункуев.

250 гектар уhалагдаа

Мухаршэбэрэй аймагай Октябриин сомоной «Үнэн» колхозой луговодческо бригадын гэшүүд олон жэлдэ сабшалан дээрээ хүдэлмэрилжэ, ехэхэн дүй дуршэлтэй болоhон 65 наhатай Ц. Д. Очировай хүтэлбэреэр 250 гаран га сабшалангай талмайе hайрамай уhаар уhалаа.

Мүнөө тус бригадынхид сабшалангайнгаа газарые буртаг бургааhанhаань сэбэрлэжэ, наг шэбхэ зөөбэрилэн утэг хэжэ байна.

Д. Дашипылов.

Амаралтын гэрнүүд тухай ленинскэ декредэй 30 жэл

☆ ☆ ☆

ВЦСПС-эй секретарь нүхэр А. И. Шевченкотэй хөөрэлдөөн

☆ ☆ ☆

Амаралтын гэрнүүд тухай декредтэ Владимир Ильич Ленинэй гар табиhанhаа хойшо 30 жэл майн 13-да гүйсөө. «Жэл бүри абадаг ээлжээтэ амаралтынгаа туршада үлэмжэ аятай ба hайн условинуудта өөhэдынгөө хүсэ ба тамирые hайжаруулха» арга хүдэлмэришэдтэ ба албахаагшадта олгохо харюусалгата зорилго энэ түүхэтэ шиидхэбэреэр профессиональна союзуудта даалгагданхай.

Большевистскэ парти ба Советскэ правительство болбол ажалшадай материальна ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ тухайда, тэдэнэй элүүрые бэхижүүлхэ тухайда Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин түрүүшын үдэрhөө хойшо сусашагүй анхарал оролдолго гаргана. Бүхы курортнууд гүрэнэй харьяата баялиг гэжэ мэдэрэгдэн, арадай элүүрые бэхижүүлхэ газарнууд болгогдонхой.

Гадаадын интервенци, hандарал, эдеэ хоолой дутагдал гэхэ мэтэ бэрхэшээлнүүдэй ушарhан байбашье hаань, декрет гаргалгатай дашарамдуулан, Советскэ правительство болбол капиталистнуудай ба помещигүүдэй эрхим байрануудые амаралтын гэрнүүд болгон, тэндэ амарагшадые шухала эдеэ хоолоор, аргаламжаар хангаhан байна.

Декредэй гараhан түрүүшын жэлдэ 10 мянган hууритай амаралтын гэрнүүд эмхидхэгдээ hэн, 1922 онhoo 1940 он хүрэтэр профсоюзна амаралгын газарай тоо арба дахин шахуу олошоршон байха юм.

Ленинскэ декредээр табигдаhан зорилгонуудые советскэ профсоюзууд бүрин бэелүүлхэ гэжэ оролдоно, тиин амаралтын гэрнүүдэй ба санаторинуудай сеть жэлhээ жэлдэ улам олон болоно. Мүнөө Советскэ Союзай бүхы территори дээрэ тиимэ газарнууд байгуулагданхай. Эдэ хадаа медицинскэ эрхим аппаратураар, спортивна ба культурна хэрэгсэлнүүдээр түхеэрэгдэнхэй. Тэдэнэй дэргэдэ клубууд, зунай театрнууд, спортивна талмайнууд, уhанай станцинууд байгуулагданхай.

1925 онhoo 1950 он хүрэтэрхи 25 жэлэй турша соо профсоюзуудай амаралтын газарнуудые байгуулха, түхеэрхэ, хангаха хэрэгтэ гүрэнэй социальна страхованиин мүнгэнhөө 15 миллиард үлүүтэй түхэриг гаргашалагдаhан байна.

Манай орон халаа дэлхэй дээрэ эрхим курортнуудтай юм. Манай минеральна уhанууд, климатическа станцинууд Советскэ Союзhаа ондоо тээгүүршье алдаршанхай. Эдэ бүхы баялигууд ажалшадай мэдэлдэ байна.

Сталинска Конституци СССР-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадта амарха эрхэ олгоо. Энэ эрхэ халаа салин абажа байгаад жэл бүри амарха ябадал хангана. Ажалшад амаралтынгаа туршада санаторинуудые ба амаралтын гэрнүүдые үргэнөөр хэрэглэнэ.

Санаторинууд ба амаралтын гэрнүүдтэ немецко-фашистска булимтарагшад туйлай ехэ хохидол ушаруулаа hэн. Дайнай хойто жэлнүүдтэ санаторинууд гүйсэд ба амаралтын гэрнүүдэй олонхинь hэргээн байгуулагдаа.

Профсоюз мүнөө 1.200 шахуу санаторинуудтай ба амаралтын гэрнүүдтэй. Ленинскэ декредэй гараhан үдэрhөө хойшо амаралтын гэрнүүдтэ ба санаторинуудта хэдэн арбаад миллион хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад амарhан байха юм. 1950 ондо профсоюзуудай, министерствонүүдэй ба ведомствонүүдэй амаралгын газарнуудта дүрбэ миллион хүн, тэрэ тоодо профсоюзуудай санаторинууд ба амаралтын гэрнүүдтэ—1.5 миллион үлүүтэй хүн аргалуулhан ба амарhан байгаа.

Мүнөө амаралгын газарнуудта хабар-зунай сезон эхилээ. Медицинскэ шэнэ түхеэрэлгээр, культурна ба спортивна хэрэгсэлнүүдээр тэдэ бүрин хангагданхай. Энэ жэлдэ профсоюзна санаторинууд ба амаралтын гэрнүүд нёлондонойхиhoo 200 мянган хүнүүдые үлүү олсор амаруулха байна.

Элэнэй эхэ элүүр байлга тухайда социалистическэ гүрэнэй табидаг анхарал оролдолгые советскэ хүнүүд гүнзэгыгөөр сэгнэнэ. Амаралтын гэрнүүд ба санаторинуудай hанамжын дэбтэрнүүдтэнь баясхалангай тэмдэглэлнүүд, большевистскэ партида, Советскэ правительствода, агуухэ Сталинда халуун инаглалай ба үнэн байлгын үгэнүүд бэшэгдэнхэй.

(ТАСС).

Заводой түрүү цехтэ

...й ордента ПВЗ-гэй паро... ...сно цехынхид нёдондо ...дохи кварталhаа хойшо ...оо дамжуулгын Улаан ту... ...гүйгөөр барижа ябана. ...тэ 13 агитатор хүдэлмэ... ...дэнэр хүдэлмэришэдэйн ...газетын hонинуудые ун... ...хөөрэлдөөнүүдые ходо... ...гэжэ байдаг. Халаанай ...иин hүүлдэ цехын улаан ...лекцинүүд уншагдана. ...лэ уншагдаhан, комму... ...гуухэ барилганууд тухай ...200 гаран хүн шагнаа.

Тиихэлэ, үдэрэй эдеэлгэнэй үедэ улаан булан соо уранhайханай ном шангаар уншалга үнгэргэгдэнэ. Энэ жэлэй эхинhээ хойшо Павленкын «Зол жаргал», Б. Полевойн «Ёhoто хүн тухай повесть», С. Бабаевскиин «Алтан Одоной кавалер» гэжэ номууд уншагдаа.

Шангаар уншалгада агитаторнууд нүхэд Подрыванов, Козлик, Карпов ба бусад тон эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Б. Батуев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна организацинуудай үүргые саашадань дээшэлүүлхэ

☆ ☆

А. МОДОГОЕВ,
ВКП(б)-гэй обкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско органуудай тагагые даагша

☆ ☆ ☆

Хоёр һарын урдэ тээ партиин областной комитедэй дүрбэдэхи пленум боложо, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй директивэнүүдэй үндэһөөр республикын хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ областной партийна организацинь бэелүүлхэ шухала зорилгонуудые тодорхойлһон байна.

Пленумэй тогтоол соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Хүдөө ажахын талаар республикын партийна ба комсомольско организацинуудай, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай, бүхы коммунистнуудай, колхозниггуудай ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй шухалын шухала зорилгонууд хадаа колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам бэхижүүлхын түлөө, колхозуудай ниитын малажалые хүгжөөхын, тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын, бүхы түрэлэй малнуудай тоо толгойе олошоруулхын ба ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэ ябадал болоно. Газар тарялангай культурые дээшэлүүлгын үндэһөөр хүдөө ажахын бүхы культурануудай үндэр ба тогтууритай ургаса абаха, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха уялгануудаа саг болзор соонь дүүргэхэ, колхозуудай ниитын баялигые ургуулха ба колхозниггуудай материальна хангалдал дээшэлүүлхэ ябадал туйлаха».

Эдэ зорилгонуудые шиидхэлтэдэ колхозуудай ба машинно-тракторна станцинуудай партийна эхин организацинууд угаа ехэ үүргэ дүүргэхэ байна.

Республикын бүхы шахуу колхозуудта ба МТС-үүдтэ мүнөө партийна эхин организацинууд бии болонхой. Олон колхозуудай томодхогдохотой хамта, тэдэнэй партийна организацинууд тоогоороо олошорһон ба хүсэниинь бүри ехэ болоһон байна. Колхозуудай партийна организацинууд өөһэдынгөө хүсые зүбөөр хубаарилан табижа, колхозно үйлэдбэриин бүхы шухала участогуудые партийна нүлөөндөө абаха, колхозой ажабайдалые һайнаар шэнжэлэн үзэхэ ба тэрээндэ эдэбхитэйгээр хабаадаха, артелиин ажахын хүгжэлтые удамараар хүтэлбэрилхэ, малажалаа саашадань дэбжүүлхын түлөө, үндэр ургаса туйлахын түлөө, колхоз бүхэниие олзоор ехэ, баян болгохын түлөө, тэрэнэй ажахые бүхы талаарнь хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые сүм элсүүлхэ аргатай ба ёһотойшье байна. Хүдөө ажахын шухала бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ ябадалда шиидхэхы удхашанартай хэрэгые — хабарай тарилгые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө колхозно деревни тэмсэжэ байна. Үндэр ургаса туйлаха шухала услови — хабарай тарилгые агротехническэ һайн хэмжээндэ ба богонихон болзор соо дүүргэлгэ болоно.

Оройтожо ерэһэн хабар хадаа тарилгые үнгэргэхэ условинуудые олонхи аймагуудта бэрхэшээлтэй болгоо. Тиимэһээ, хүрьһэ элдүүрилгын ба тарилгын шанарые багаханааршье доошолуулжа, голодһо гаргажа огто болохогүй, хабарай тарилгын хүдэлмэридэ бии байгаа бэрхэшээлнүүдые зайсуулхын тула һайн эмхидхэл хэрэгтэй. Хабарай тарилга хэхэтээ хамта, үбһэ ногооной үндэр ургаса туйлахын тула сабшалангай ба бэлшээриин газарнуудые һайжаруулха бүхы хүдэлмэрээ саг болзор соонь хэхэ шухала. Малажал — манай республикын хүдөө ажахын шухала һалбари мүн. Тиимэһээ, ниитынгээ малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха гээшэ тон ехэ удхашанартай. Сабшалангай газарнуудые һайжаруулха хүдэлмэринүүд хабарай тарилга шэнги харюусалгатайгаар ба эмхитэйгээр ябуулагдаха ёһотой.

Колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай бүхы ажал-ябуулгань хүдөө ажахын ээлжээтэ хүдэлмэри эмхитэйгээр үнгэргэхэ ябадалда зорюулагдаха зэргэтэй. Колхозниггуудай олонхинь мүнөө полевой стануудта ба бригаданuудта ажаллажа байна. Тиимэһээ, партийна хүдэлмэри ехэнхидээ тэндэ үнгэргэгдэхэ ёһотой. Ниитын малажалай шэнэ дэбжэлтэ ба үндэр ургаса туйлахын түлөө, техникэ зүбөөр ашаглахын түлөө, сезонно хүдэлмэринүүдээ жэшээтэ һайнаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө эмхидхэжэ ба толгойлжо, коммунистнууд өөһэдынгөө ажалай эрхим жэшээгээр ба большевистскэ дүлэтэ үгөөр колхозно олонниитые лахуулха ёһотой.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ тухайда ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумээр табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэл үдэр бүри үргэдэнэ. Энэ тэмсэлэй амжалта хадаа партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ шэн габьяата ажалда колхозниггуудые, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдые ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые элсүүлхэ талаар колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай эдэбхитэй ажал-ябуулгаһаа дулдыдаха байна.

* * *

Республикын колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай 300 шахуу секретарьнуудай хабаадалгатай үргэн зүблөөн һаяшаг партиин обкомоор үнгэргэгдэһэн байгаа. «Малажалые саашадань дэбжүүлхэ, үндэр ургаса абаха, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай зорилгонууд тухай» ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Хахаловай элидхэлые тус зүблөөн зүбшэн хэлсэһэн байна. Табигдаһан асуудалнуудые хэлсэлгэдэ суглаанһад угаа ехэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл абалсаһан ба колхозуудай болон МТС-үүдэй партийна олохон эхин организацинуудай хүдэлмэридэ, мүн партиин айкомуудай хүтэлбэрилгэдэ бии байһан дутагдалнуудые хурсаар шүүмжэлһэн байха юм.

Колхозуудай ба МТС-үүдэй олохон парторганизацинуудай эрхим һайн хүдэлмэри харуулһан олон жэшээнүүд элидхэл соошье, зүблөөндэ хабаадагшадай үгэнүүд соошье тэмдэглэгдээ. Ажахын болон культурна байгуулалтын талаар Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой, Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Кабанскын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ ба бусад олон колхозуудай горьтой амжалтанууд бүхы республикада мэдээжэ. Зүблөөндэ хабаадаһан тэдэ колхозуудай партийна организацинуудай секретарьнууд артелиингээ ажахы ба культурые дэбжүүлхын түлөө коммунистнуудайнгаа хайшан гэжэ тэмсэдэг тухайдань, ажахы хүтэлбэрилхэ хүдэлмэрээ партийна организацинуудай хайшан гэжэ эмхидхэдэг тухайда, партийно-политическэ хүдэлмэрээ ямараар ябуулдаг тухайда зүблөөн дээрэ хэлэжэ үгэһэн байна. Тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд соонь хэдэн олон һонирхолтой ба һургаал болохоор зүйлнүүд бии байба.

Партийна организациин урда табигдаһан ехэ ба харюусалгатай зорилгонуудые ходоодоо зүбөөр бэелүүлхэ шухала условинь — партидоторой хүдэлмэриин үндэр хэмжээн мүн гэжэ партийна организацинуудай эрхим дүй дүршэл харуулна.

Партийна организациин идейно-политическэ ажабайдалда, партийна хүдэлмэридэ бүхы коммунистнуудай эдэбхитэйгээр хабаададаг, партийна шиидхэбэринүүдэй хэлбэриишэгүйгөөр бэелүүлэгдэдэг байгаа һаань, партийна организаци ямаршье зорилгые дүүргэжэ шадаха байна.

Партийна суглаануудые болзор соонь үнгэргэлгэ хадаа партидоторой хүдэлмэриин үндэр хэмжээндэ ябуулагдадагые гэршэлһэн шэнжэ мүн гэжэ элидхэл соошье, олон нүхэдэй хэлэһэн үгэ соошье тэмдэглэгдээ. Партийна суглаан хадаа большевизмые шудалалгын һургуули мүн гэжэ манай парти ходоодоо заадаг. Партийна суглаагүйгөөр партийна хүдэлмэри хэгдэжэ болохогүй гэжэ дүй дүршэл харуулна.

Өөрынгөө уялгануудые партийна организациин һайнаар дүүргэдэг, зорилгоноо бэелүүлэн эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилдэг байгаа һаань, партийна суглаануудые саг соонь зарлаха ба асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ шухала болодог. Мухаршэбэрэй аймагай Сагаан Шулуутайн сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци 1950 он соо партийна суглаа 20 дахин хэжэ, 58 асуудал зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Зүбшэн хэлсэһэн асуудалнуудай 21-нь партийна хүдэлмэридэ хамаатай. Тэдэнь — партийна даалгабаринуудые дүүргэлгэ тухай зарим коммунистнуудай тоосоонууд, коммунистнуудай политическэ һуралсал тухай ба агитационно-ниитын хүдэлмэриин асуудалнууд, партийна жаяг заршамые зарим коммунистнуудай эбдэһэн тухай асуудалнууд байба. Тэдэнэй 13-нь колхозой үйлэдбэриин ябуулгатай, сезонно хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэтэй, ажахын хүтэлбэриие хинаха ябадалтай холбоотой асуудалнууд; 14-нь — айкомой пленумүүдэй, партийна конференцинүүдэй шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэлгэ ба ниитэ-политическэ асуудалнууд байгаа. Үнгэргэгдэһэн партийна суглаануудай ба тэндэ хэлсэгдэһэн асуудалнуудай тоонууд хэрэгэй гол шухалань бэшэ, харин партийна суглаануудай идейнэ хэмжээн ба зүбшэлэгдэһэн асуудалнуудаа ямараар шиидхэлгэнь хэрэгэй гол шухала зүйл болохо байна.

Колхозуудай партийна организацинуудай зарим секретарьнууд полевой хүдэлмэриин үедэ партийна суглаа хэһэнэй дэмы, хэхэшье аргагүй гэжэ һанадаг. Энэнь тон буруу. Полевой хүдэлмэриин түлэг үедэ партийно-политическэ хүдэлмэри һуларха бэшэ, харин улам эршэтэйгээр ябуулагдаха зэргэтэй.

Колхозуудай ба МТС-үүдэй шухала участогуудта партийна нүлөөгөө шангадхахын тула, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлыень улам баларуулхын тула партийна организацинуудтахи партийна группануудай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай асуудал элидхэл соошье, зүблөөндэ хабаадагшадай үгэнүүд соошье хэлэгдэһэн байгаа. Тиимэ группанууд хэдэн коммунистнуудай хүдэлмэрилдэг газарта — тарялан ажалай бригадануудта, малажалай фермэнүүдтэ, тракторна бригаданuудта гэхэ мэтэ байгуулагдаха ёһотой. Партийна группануудые саг үргэлжөөр бэшэ, харин сезонно хүдэлмэриин үедэ саг зуура байгуулжа болохо юм.

Һүүлэй үедэ тарянажалай ба тракторна бригаданuудта партийна олохон группанууд шэнээр эмхидхэгдээ. Түрүүшын үдэрһөө эхилэн угаа сэхэ эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байһан партийна группанууд олон бии. Гэхэ зуура, олонхи партгруппанууд эдэбхи багатайгаар хүдэлмэрилнэ. Партийна группын юу хэхые, өөрынгөө уялгануудые һайса мэдэхэгүй группарторгнууд олон үзэгдэнэ. Партийна группануудай хүдэлмэринь партийна организациин хүдэлмэриһөө нилээд дулдыдадаг. Тиимэһээ, партгруппануудай ажал-ябуулгые парторганизациин секретарьнууд ходоодоо хүтэлбэрилхэ, партийна бюро ба суглаанууд дээрэ группарторгнуудай тоосоонуудые сонсожо байха шухала. Гэхэтэй хамта, ВКП(б)-гэй айкомууд партийна группануудайнгаа хүдэлмэриие һайжаруулхын тула партийна эхин организацинуудта үдэр бүриин туһаламжа үзүүлхэ, хүдэлмэриин һайн дүй дүршэлые бүгэдын малабари болгон дэлгэрүүлхэ ёһотой.

* * *

Партидоторой хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлжэ, өөһэдынгөө зэргэнүүдэй дайшалхы шадабариие саг үргэлжэ шангадхан, коммунистнуудайнгаа эдэбхи үүсхэлые улам ургуулжа, партийна организаци бүхэн дайшалхы шадабаритай олонниитэ эдэбхитэдые өөрыгөө тойруулан жагсааха, тэдэниие оролдосотойгоор хүмүүжүүлхэ зэргэтэй.

«Коммунистнуудай хүсэниинь, большевигүүдэй хүсэниинь юуб гэхэдэ, — гэжэ нүхэр Сталин һургадаг, — элэнэр манай партиие тойруулан партийнабэшэ хэдэн миллион эдэбхитэдые жагсаажа шададаг байна».

Колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна олохон организацинууд партийнабэшэ эдэбхитэдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ходоодоо анхарал табина. Партийнабэшэ эдэбхитэдэй хабаадалгатай партийна нэмэл суглаанууд һүүлэй үедэ олоор үнгэргэгдэдэг болонхой. Партийнабэшэ колхозниггууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, МТС-үүдэй хүдэлмэришэд олооро партийна һуралсалда хабаадалсаа. Партийна эдэбхитэдэй дундаһаа эрхим хүнүүдынь хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдээ, тэдэндэ партийна организацинууд үдэр бүриин туһаламжа үзүүлжэ байдаг. Манай партиин хэрэгтэ үнэн байдаг партийнабэшэ эдэбхитэдэй дундаһаа эрхим хүнүүдые партийна организацинууд өөһэдынгөө зэргэдэ шэлэн абана.

Гэбэшье, партийнабэшэ эдэбхитэдэй дунда хэгдэхэ хүдэлмэриин удхашанарые тоодоггүй партийна организацинууд манда үшөөл бии. Политическэ хүдэлмэридэ, колхозуудай ба МТС-үүдэй урда табигдаһан ажахын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ, үнгэрхэлөө, комсомольско организацинуудые хабаадуулдаггүй партийна организацинууд үшөөл бии байха юм. Прибайкальска аймагай олохон колхозуудай партийна эхин организацинууд партийнабэшэ эдэбхитэдтэй илангаяа муугаар хүдэлмэрилнэ. Советүүдэй VII съездын нэрэмжэтэ, Орджоникидзын нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай парторганизацинууд партийнабэшэ эдэбхитэдые хүмүүжүүлхэ хэрэг орхижорхинхой. Эдэ партийна организацинууд хэдэн жэлэй туршада нэгэшье колхозниггые партида абаагүй байха юм.

Партийнабэшэ эдэбхитэдэй дунда ябуулха хүдэлмэрээ бүхы партийна эхин организацинууд эрид һайжаруулха ёһотой. Партийнабэшэ эдэбхитэд — партийна организацинуудай түшэг мүн. Партийнабэшэ эдэбхитэдэй олошорхо бүринь, тэдэниие хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриин һайжарха бүринь, партийна организаци өөрынгөө зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэжэ шадаха байна.

Колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай ажал-ябуулгань тус зүблөөн дээрэ бүхы талаһаа харагдаһан байна. Коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал ба хүдөөдэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ мүн ехэхэн анхарал хандуулагдаа.

ВКП(б)-гэй зарим айкомууд, жэшээлхэдэ, партиин Кударын, Заиграйн, Зэдын айкомууд колхозуудые ба МТС-үүдые хүтэлбэрилхэдөө, партийна эхин организацинуудые алгад гарадаг байха юм. Иимэ ябадал буруу тулада, партийна эхин организацинуудые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ һаад ушаруулна. Партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинар үнгэргэгдэдэг болобошье, тэдэнэй шанарынь үшөөл һайн бэшэ байна.

Партийна хүдэлмэрээ һайжаруулгань партийна эхин организацинуудта тодорхой туһаламжа ВКП(б)-гэй зарим айкомууд үзүүлнэгүй. Энэнь ехэ дутуу гээшэ.

Тоосоото-һунгуулиин партийна суглаанууд дээрэ колхозуудай ба МТС-үүдэй парторганизацинуудай секретарьнууд болгогдон, партийна хүдэлмэриин дүршэл багатай олон залуу коммунистнууд һунгагдаа. Тэдэнэртэ ходоодоо туһаламжа үзүүлдэг байха шухала.

ВКП(б)-гэй айкомуудай, тэдэнэй партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай хүдэлмэриин һайн дүй дүршэлые согсолхо ба дэлгэрүүлхэ, бүхы партийна эхин организацинуудай эмхидхэлэй ажал-ябуулгые партиин Центральна Комитедэй эрилтэнүүдэй ёһоор дээшэлүүлхэ шухала.

Улан-Үдын судно заһабарилгын заводой токарь — стахановец Виктор Ф[illegible]ров үдэрэйнгөө даалгабариие 250 процент дүүргэхэһээ гадна, эрхим [illegible]тай продукци бүтээн гаргана. Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ залуу стахановец [illegible]ниие токариин мэргэжэлтэ һургаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Федоров пароходой механизмуудта хэрэгтэй бол[illegible]тальнуудые хайшан гэжэ бэлэдхэхэ тухай өөрынгөө нүхэр Д. Ринч[illegible] заажа байна.

М. Минеевэй фото.

Модо урадхуулга

Бэлэдхэлэйнгээ хүдэлмэри[illegible] дахин дахин шалгаха

Модо урадхуулгын хүдэлмэри хадаа республикын модошодой намар-үбэлэй ба зунай сезонуудта хэһэн бүхы хүдэлмэриин түгэсхэлэй үеын шухала удхашанартай кампани мүн. «Бурмонголлес» трестын модо урадхуулдаг предприятинууд энэ хүдэлмэридэ бэлэдхэл хэхэдээ, гүрэнэй ехэхэн хэмжээнэй мүнгэ, хүдэлмэриин хүсэ гаргашалһан байна.

Манай республикын 12 гол горхонуул, хоёр нуурнуудаар энэ жэлдэ модон урадхуулагдаха юм. Тиихэдэ, модо урадхуулгын хэм хэмжээнь нёдондонойхидо орходоо нилээд ехэ болонхой гэбэл: урадхуулгаар 13 процент, мүн модо уһанһаа татажа абалгаар 40 процент ехэ болоо. Гансахан эдэ хоёр тоо баримтанууд модо урадхуулгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр, үндэр темптэйгээр ябуулхые модо урадхуулгын предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө, бүхы модо урадхуулагшадһаа эринэ.

Нёдондо жэлдэ энэ хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр хэгдэһэн байгаа. Юуб гэхэдэ, гол горхонуудай болон нуурнуудай хүрэхэ болотор модо урадхуулгын унжагайруулагдаһан дээрэһээ, хэдэн мянган кубометр барилгын модон уһан соо хүрэшөө һэн. Мүн ехэхэн хэмжээнэй модон гээлтэ хоролтодо ороһон байгаа. Тиимэһээ, энэ жэлдэ тус хүдэлмэриие богонихон болзор соо, правительствын баталһан графигай ёһоор үнгэргэхэ ёһотойбди. Нэн түрүүндэ, һайн бэлэдхэл хэхэ хэрэгтэй. Теэд, модо урадхуулга эхилжэ байна. Гэбэшье, зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд бүхэли үбэл ба хабартаа хэһэн хүдэлмэрээ дахин дахин шалгажа, элирүүлэгдэһэн дутуунуудаа усадхаха эмхидхэлэй шухала хүдэлмэри үшөөл эхилээдүй байһаар.

Модо урадхуулгын гол ехэ хүдэлмэриие Үдын бассейнэй шиидхэхэ байһаниинь бүгэдэдэ мэдээжэ. Үдэ голой эрьенүүдээр 18 километр ута шулуун ба шэлбүүһэн дамбанууд, мүн тэрэшэлэн 20 шахуу километртэ хаалтанууд болхоогдоо. 110 онгосонууд һэльбэгдэн заһабарилагдаа, шэнээр хэгдээ. 15 хамтын байра, 5 улаан булангууд заһабарилагдажа түхеэрэгдээ. Даб дээрэ харахада [illegible] хүдэлмэри хэглэһэн шэнги [illegible] юм. Тиибэшье, элэ хүдэлмэр[illegible]дэй шанарыень харахада ехэ[illegible] туунуудтай байна. Зарим бар[illegible] сагаадагдаагүй, сонхонуу[illegible] шэл һуулгагдаагүй зандаа.

Тиихэдэ, модо бэлэдхэхэ ба [illegible]рэхэ сезонно түсэбүүдээ дүүр[illegible] Сэлэнгын, Итанцын болон [illegible] леспромхозууд модо урадхуул[illegible] гүйсэд резерв байгуулаагүй, [illegible]мэһээ, тус леспромхозууд зун[illegible]дэ модо шэрэлгые бүри шанг[illegible]гээгдэлнүүдээ усадхаха [illegible]

Тэрэшэлэн олонхи леспр[illegible]зууд урадхуулһан модонууд[illegible] тажа абаха талмайнуудаа [illegible] бог шорой, шулууһаань сэб[illegible] дүй зандаа байна. Жэш[illegible] Онохойн лесокомбинат, С[illegible] леспромхоз хоёр үшөө [illegible] жэлдэ уһанһаа татажа аба[illegible]донуудаа хэрэглэгшэдтэнь [illegible]лан эльгээжэ дүүргээдүй ба[illegible]

Үдын бассейнэй харьяата [illegible] леспромхозууд Үдэ голой э[illegible] дээр обоолһон модонуудаа [illegible] табихадаа хэрэглэхэ меха[illegible]дые үшөө заһабарилжа дүүр[illegible] байхаһаа гадна, тэдэнэрые [illegible] даншье асараадүй байха юм. Сэлэнгын леспромхоз (директ[illegible] нүхэр Х. Федоров, модо урад[illegible]гын начальник нүхэр Мирек) [illegible]гэрһэн үбэл-хабарай үедэ [illegible] голой эрьенүүдые сэбэрлэхэ, [illegible]хуулһан модоёо уһанһаа т[illegible] абаха, хүдэлмэришэдэй байха [illegible] байрануудые заһабарилха т[illegible] юушье хээгүй зандаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ модо ура[illegible]гые амжалтатайгаар дүүр[illegible] Байкальска леспромхоз (ди[illegible]рынь нүхэр Калмаков) урд[illegible] амжалтаар һанаагаа амар[illegible] энэ жэлдэ модо урадхуулга[illegible]лэдхэл хангалтагүйгөөр хэж[illegible]на. Модо урадхуулгын пред[illegible]тинуудай хүтэлбэрилэгшэд [illegible] бэлэдхэлээ шалгаг лэ.

Мүнөө модо урадхуу[illegible] участогууд ба пикедүүдтэ [illegible] ерэжэ эхилбэ. Тэдэнэрые тү[illegible]лэдхэлтэйгээр хүлеэн абажа, [illegible]рүүшын үдэрһөө хойшо модо [illegible]хуулгын хүдэлмэридэ сэхэ т[illegible] хэрэгтэй.

Д. Ба[illegible]

Бурят-монгол һургуулиин учебнигүүд

Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл 1951 оноойнгоо түсэбөөр бурят-монгол һургуулинуудта үзэхэ учебнигүүдые шэнээр хэблэн гаргаба. Д. М. Мижидоной зохёоһон «Бурят-монгол хэлэн» (1 класста үзэхэ); Д. М. Мижидоной — «Бурят-монгол хэлэн» (2 класста үзэхэ); М. Н. Имехеновэй — «Бурят-монгол хэлэн» (3 класста үзэхэ); М. Н. Имехеновэй — «Бурят-монгол хэлэн» (4 класста үзэхэ); Б. С. Санжин ба бусадай зохёоһон — «Түрэлхи хэлэн» (3 класста үзэхэ); Д. М. М[illegible] ба Ц. Н. Номтоевой зохёоһ[illegible] рэлхи литература» хэблэлһэ[illegible]

Дээрэ дурсагдаһан учебни[illegible] түрүүшын табанда багша[illegible] дурадхалаар заһабари оруул[illegible] Энэ жэлдэ хэблэгдэхээ бай[illegible]рят-монгол литературна унш[illegible] программын ёһоор, Д. М. [illegible]доной ба Ц. Н. Номтоевой [illegible]һон «Түрэлхи литература» [illegible]нээр заһагдан хэблэгдээ.

Ц. Цы[illegible]

Түрэлхидэй суглаан

Хориин дунда һургуулида һаяхан түрэлхидэй суглаан үнгэргэгдэбэ. Суглаанда 100 гаран түрэлхид хабаадалсаа.

Болохоёо байгаа экзаменда һурагшадай бэлэдхэхэ ба тэрэниие амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ түрэлхидэй гүйсэдхэхэ үүргэ тухай асуудал тэндэ зүбшэн хэлсэгдээ. Тус асуудалаар һургуулиин ди[illegible]тор нүхэр Похосеев үгэ [illegible] байна.

Мүн түрэлхид үгэ хэлэ[illegible]раа, үхибүүдэйнгээ экзаме[illegible]наар үгэхэ хэрэгтэ анхарала[illegible] хандуулха байһанаа мэдүүлэ[illegible]

Б. Нам[illegible]

ССРР-эй Министрнүүдэй Советтэ[illegible]

«Үнэн зүрхэнһөө» гэжэ оперын хүгжэмэйнь түлөө композитор Жуковский Герман Леонтьевичто Сталинска гурбадахи шатын шангые 1950 оной «Хүгжэмэй» талаар олгохо гэһэн түрүүшынгээ шиидхэбэри болюулха тухай СССР-эй [illegible]нистрнүүдэй Советэй дэргэ[illegible]тература ба искусствын [illegible] Сталинска шангай Комитет[illegible] шалгые СССР-эй Министр[illegible] Совет хангаба.

Хүдөө ажахын наукын һонин

НҮҮДЭЛ ЗЕРНОСУШИЛКА

Манай орон дотор зерносушилкануудай тоо угаа олон. Элеваторнуудта ба бусад томо хранилищинуудта таряа хатааха тусхай стационарна түхеэрэлтэнүүд бии. Гэбэшье, таряа хадагалдаг бага складуудта сушилканууд үгы юм. Тиимэһээ, шиигтэйшэг тарян үжэжэ ба гутажа, огто хэрэггүй болошо магад.

Советскэ эрдэмтэд ба инженернүүд тон зохид, нүүдэл зерносушилка ухаалан зохёогоо. Иимэ сушилка хоёр автоприцеп дээрэ тодхогдоһон байха юм. Тракторааргү, али автомашинаар шэрэгдэһэн иимэ сушилка, техническэ түргэн туһаламжа шэнги, түрүүшын уряалаар хэрэгтэй газарта ошожо, таряа түргэнөөр хатааха байна.

Нэгэ вагончик-прицеп доторнь топка бии. Түлишын дүрэхэдэ бии болоһон утаанай газууд смеситель соо газааһаа ороһон агаартай ниилээд, хоолой соогуур удаадахи прицептэ — хатаалгын камерада ороно. Шиигтэй таряан энэ камера соо хэглэдэг. Камера худар орооһоной гоожожо байхадань, урдаһаань газ холисотой агаар шахагдан орожо байдаг юм. Удаань, орооһон хүрэлгын камера соо ороно. Хэрбээ орооһоной шииг нойто ехэтэй байгаа һаань, энэ операция дабтаха хэрэгтэй.

Нүүдэл зерносушилкые хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводууд бүтээн гаргана. Мүнөө 500 үлүүтэй иимэ түхеэрэлтэнүүд бүтээгдэжэ, «Заготзерногой» пунктнууд ба МТС-үүдтэ эльгээгдэнхэй.

ЗСП—1 ба ЗСП—2 «Кузбасс» гэжэ нүүдэл, механизированнэ зерносушилкануудые ухаалан зохёоһоной, шудалһанай ба үйлэдбэридэ үгэһэнэй түлөө 6 инженернүүд, научна хүдэлмэрилэгшэд Сталинска шанда хүртөө.

ҺҮХЭР ТРАКТОРИСТ! Нормоёо үдэр бури дүүргэнэ гүш?

Горючи ехээр арбилна

ргажанай аймагай Уланай со... Кировэй, Ленинэй нэрэмжэ... колхозуудай поли дээрэ хүдэл...ддэг № 10 тракторна бригада ...нска МТС-эй механизатор...дай дунда социалистическэ мүрысөөнэй үүсхэлшэ болоhон байна. ...рай полевой хүдэлмэриин ...энhээ хойшо тус бригада ...гадирынь нүхэр Т. Эрхитуев) ...эй тракторна бригадануудай ...а түрүү hуури эзэлжэ ябана.

...бригадын эрхим тракторист ...Ахадаев «АТЗ» трактораар хү...лмэрилхэ зуураа, халаанайнгаа ...ные эрхим шанартайгаар ходо... 100—140 процент дүүргэдэг, ...рючингаа 10 процентые алмадаг ...а юм. Трактористнууд Я. Заг...иков, Б. Будаев, Б. Цивилев ба ...Бурлаев гэгшэд халаанайнгаа ...барние архим шанартайгаар ...шэлэн 100-hаа 140 гаран про... хүрэтэр дүүргэнэ.

Нүхэр Эрхитуевай бригада трак...ууда шадамараар ашаглаhа...ашаар майн 1-hээ 5 хүрэтэр ...килограмм горючи арбилаа.

Энэ бригадада тракторна хүдэл...нүүдэй ба горючи болон түр... материалнуудай тоо бүридхэл ...аар табигданхай. Бригадын ...чик нүхэр Ц. Доржиев тоо бү...элэй талаар МТС дотороо ...муудэй нэгэн болонхой.

Тус бригадын трактористнууд ...үрилhэн поли дээрээ үндэр ...урагса ургуулхын түлөө, ...ТС-эй механизаторнуудай социа...тическэ мүрысөөндэ түрүү hуу...эзэлхын түлөө эршэмтэйгээр ...эжэ байна.

А. Раднаев.

Нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ

...хтын аймагай Усть-Киранай ...оведэй Кировэй нэрэмжэтэ ...озой тарянажалай бригада ...рай полевой хүдэлмэринүүдые ...башээр үнгэргэжэ байна. Тус ...гадада колхозникуудай ажал ...аар эмхидхэгдэнхэй. Тиимэhээ ...адын гэшүүдэй олонхинь үдэ...гөө даабаринуудые үлүүлэн ...гэнэ. Плугшад Г. Гомбоева, ...алсанова, О. Цоктоев, С. Цок...ва гэгшэд газар хахалхадаа ...моёо хододоо үлүүлэн дүүргэ... Тэдэнэр үдэр соо 0,50 га хахал... нормотой аад, 0,60—0,62 га ху...ар хахална.

Н. Дашипылов.

Томодхогдоhон колхоз түрүүшынгээ хабар

Курумканай аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ томодхогдоhон колхозой гэшүүд үндэр баян ургаса ургуулхын түлөө дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо, ехэшүүд уялгануудые абаhан байна. Эртын ороohото культурануудые хүдэлмэриин 7—8 үдэр соо hайн шанартайгаар тариха, 1375 гектар тарянай бүхы талмай дээрэhээ га бүриин 14,5 центнер таряа ургуулха уялга абаhан байгаа.

Тус колхозой гэшүүд абаhан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө мүнөөнhөө тэмсэжэ, эртын ороohото культурануудай тарилгые дүүргээ. 800 гектар газарта шэниисэ ба хара таряа тариhан, тэрэнэй тоодо 200 гектар газарта шэниисэ хэрээhэлүүлэн тариhан байна. Эртын ороohото культурануудай тарилга имагта пар ба намарай парта хэгдээ.

— Манай бригада 30 гектар талмайhаа га бүриин 30 центнер шэниисэ ургуулхын, 130 гектар газарhаа га бүриин 20 центнер таряа ургуулхын түлөө тэмсэнэ. Энэ халаа хооhон үгэ бэшэ, харин манай колхозникуудай үнэн сэхэ оролдолго юм, — гэжэ тарянажалай бригадир Социалистическэ Ажалай Герой Иван Михайлович Терентьев хөөрэнэ. Колхозуудай томодхогдохо үедэ тарянажалай бригадые даажа абахадаа, түбхын түрүүн бригадынгаа поли хаража үзөө hэм. Баян ургаса ургуулхын тулада поли бүхэниие hайн мэдэхэ шухала. Ямар полидо ямар севооборот хэгдэhэниие, участок бүхэндэ урда жэлдэ ямар культурын тариглаhаниие мэдээд, мүн пар хахалhан болзор ба тэрэнэй хойноhоо ямар харууhа хэhыень, үтэгжүүлгэ үгэхэ газарыень мэдэhэн байнаб. Энээнэй hүүлээр бригадынгаа гэшүүдтэй зүбшэн хэлсэжэ, Бичурын колхозникуудтай мүрысэхэ гэжэ шиидэhэн байнабди. Үндэр ургасын үндэhэ hуури табихын тула тарилгаяа агротехническэ үндэр хэмжээндэ хэжэ дүүргээбди. Саашадаа оройн культурануудые тарихатаяа хамта эртын культурануудай ургасын бултайжа гарахадань борнойлхо, үтэгжүүлхэ ба бусад агротехническэ хэмжээнүүдые хэхэ байнабди.

Урдаа табиhан зорилгонуудаа бэелүүлхын тула Иван Михайлович Терентьев бригадынгаа гэшүүдэй хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэжэ, доторойнгоо резервнүүдые хүсэдөөр хэрэглэхын түлөө тэмсэнэ. Нормоёо дүүргээгүй, ажалай заршам эбдэhэн хүнүүдые бригадынгаа зүблөөн дээрэ табижа шүүмжэлдэг байна.

«Түрүүшээр ажалай заршам муушаг байгаа hэн. Энээнээ бидэнэр дары усадхаhан байнабди», гэжэ нүхэр Терентьев хэлэнэ. Һайнаар табигдаhан ажалай жаяг заршам хадаа хүдэлмэриин амжалтын шухала услови юм. Тиимэhээ тарилгын түрүүшын үдэрhөө эхилээд, колхозникуудай хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэжэ шадаhанай ашаар энэ бригада иимэ амжалтануудые туйлаа.

Иван Михайлович шэнэ юумэ зоримгойгоор бэелүүлдэг заншалтай.

— Энэ жэлэй тарилгын онсо илгаа юуб гэхэдэ, ургаха шадалайнь багашье hаа, хүрэнгынгөө бүхы ороohо агаараар дулаасуулан шанаржуулhан байнабди. Тэгэд, энэ хабар тарилга хэхэдээ, гранулированиа үтэгжүүлгэ оруулжа шадаагүйбди. Ерэхэ жэлдэ энээнээ заhахабди, — гэжэ нүхэр Терентьев хөөрэнэ.

Энэ бригадатай мүрысэhэн тарянажалай хоёрдохи бригада мүн бага бэшэ амжалтануудые туйлаhан байна. Тарилгын түлэг үе соо зарим үдэрнүүдтэ энэ бригада түрүү hуурида ябадаг байгаа. Тус бригадые комсомолец Бурцев хүтэлбэрилнэ. Энэ бригадын гэшүүд үндэр баян ургасын hуури табижа шадаа. «Имагта ургаса хуряалтын хэмжээгээр хэнэй илаhые харахабди» гэжэ нүхэр Бурцев хэлэнэ.

Эдэ хоёр бригадануудай поли дээрэ нүхэр Толстихинай хүтэлбэрилдэг № 8 тракторна бригада хүдэлмэрилнэ. Хабар эртэ, колхозуудай нэгэдхэгдэжэ байхада, Михаил Гаврилович Толстихин томодхогдоhон колхоздо хүдэлмэрилхэ хүсэлэнтэй байгаа hэн. «Хүдөө ажахын иимэ томо ажахыда имагта механизаци шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна. Тиимэhээ, бидэнэр механизаторнууд үндэр баян ургаса ургуулхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди» гэжэ нүхэр Толстихин хэлээ hэн.

Үнэхөөрөөшье коммунист нүхэр Толстихинай хүсэлые дүүргэжэ, МТС-эй дирекци энэ колхоздо эльгээhэн байгаа. Мүнөө нүхэр Толстихинай бригада Баргажанай МТС-эй дирекциин ба парторганизациин дамжуулгын Улаан туг абаhан байна. Майн 10 хүрэтэр энэ бригадын условно трактор бүхэн 75 гектар (зөөлэн хахалалгаар тоолобол) элдүүрилээ.

Энэ бригадын тракторист Николай Колмаков часай графигаар хүдэлмэрилжэ, 3 сеялкэнүүдые шагтагалаад, үдэр бүри 90 гектар тарина. Энэ нүхэр трактораа хүсэдөөр ашаглажа шадаа. Хоёр сеяльщигүүдынь халаан соогоо техническэ харууhа hайнаар хэжэ, трактортаа бороздаа дээрэнь заправка хэжэ, ябуул дундань сеялкэнүүдтэе ороohыень юулдэг байна.

Тракторна ба тарянажалай энэ хоёр бригаданууд хүдэлмэреэ хани барисаатайгаар эмхидхэжэ шадаа. Тракторнуудай ябаха маршрудые бригадирнууд хамта зохёодог, машинануудаа түсэбэй ёhoop ашаглалаг байна.

Томодхогдоhон колхозой түрүүшын хабарай эмхитэй ажалай ашаүрын hайн байханъ лабтай.

С. Тараскин.

Тракторнуудаа бүрин хүсөөрнь ашагланагүй

«3-я пятилетка» колхоздо Иволгын МТС-эй нүхэр Хлебодаровай № 7 тракторна бригада хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадын тракторнууд элдэб шалтагаанhаа мини байдаг, бүхы хүсөөрөө ашаглагдадаггүй байна. Прицепщигүүдээр ба бусад хүнүүдээр тракторна бригадануудые колхозой правлениин хангалтагүй дээрэhээнь иимэ ушарнууд ехэнхидээ тохёолдоно. Гадна, хүдэлмэриин шанар ехэ муу. Зарим газарнуудта 14—15 сантиметр гүнзэгыгөөр, забhар ехэтэйгээр хахална. Иимэ муу хүдэлмэриин шалтагаание бригадир нүхэр Хлебодаров прицепщигүүдэй үгы байhанаар тайлбарилна. Тиихэдэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Акулов «хүн үгы» гээд, тракторна бригадада прицепщигүүдые үгөөгүй байhаар.

Тракторна бригадада ажалай эмхидхэл ехэ hула. Тракторнуудынь hүниндөө хүдэлмэрилдэггүй шахуу байна. Трактористнууд үглөөгүүр 10—11 часта хүдэлмэридөө гарадаг байна. Үдэр соо бүтээхэ хүдэлмэриин нормо трактористнуудта үгтэлэггүй, хүдэлмэриин декадна график лэ бии юм. Механизаторнууд үдэрэйнгөө даалгабари оройдоо дүүргэнэгүй. Майн түрүүшын декада соо энэ бригада 140 гектар тариха нормотой аад, миил 80 гектар тариhан байна.

Энэ бригадын хүдэлмэрие hайжаруулхын тула МТС-эй дирекци ямаршье хэмжээ абанагүй. МТС-эй директор нүхэр Ильков полевой хүдэлмэриин эхилхэhээ хойшо эндэ нэгэшье ябаагүй. МТС-эй главна агроном нүхэр Херсон хоёр дахин ерэhэншье hаа, зохихо хэмжээ абангүй бусаhан байха юм.

Трактористнуудай социалистическэ мүрысөөн ёhо тэдыгээр эмхидхэгдэhэн, хүдэлмэриин үдэр бүриин дүнгүүд гаргагдадаггүй байна. Тэдэнэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулагданагүй. МТС-эй директорые политическэ талаарнь орлогшо нүхэр Борисов, колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Баулин гэгшэдэй иимэ хожомдонги участогтаа ямаршье анхарал табидаггүй, эндэ нэгэшье ябадаггүй байhаниинь гайхалтай.

С. Сагадаров.

Культурна стантай болобо

КЯХТА. Усть-Киранай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой правлени полевой стаhаа болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ зохихо анхарал хандуулна.

Полевой стан дээрэ шэнэ гэр баригдажа, хуушан хоёр гэр табигдажа hаяхан дүүрэбэ. Хабарай тарилгада ябажа байhан колхозникууд лозунг, плакадуудаар шэмэгдэhэн, сэбэр, hаруул элэ гэрнүүд соо байдаг болобо.

ТАРЯА ТУШААХА УЯЛГАНУУДЫЕ САГ СООНЬ БАРЮУЛХА

1951 оной ургасаhаа гүрэндөө таряа тушааха уялгануудые колхозуудта барюулха тон харюусалгатай хүдэлмэри манай республикын бүхы аймагуудта мүнөө ябуулагдажа байна.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй февральска Пленум социалистическэ хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтын гол замуудые тодорхойлхо зуураа, иигэжэ зааhан байна гэбэл: «...Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ талаар колхозуудhаа тарянажалай ба малажалай продуктнуудые колхозуудай тарянай гү, али газарай талмайн гектар бүхэн дээрэhээ тооложо гаргаха гэжэ 1940 ондо тогтоон абаhан политикын тон үнэн зүб байhаниинь тодорбо».

Тиигэ, колхозуудай хэтэ мүнхэдөө эдлэхын тула гүрэнэй тусхай актаар үгтэhэн газарай талмайе үндэhэ болгон, уялгата ёhoop таряа тушаалгын хэмжээе тоолоҗо гаргаха ёho гуримай урмашуулгын удхашанартайе тэмдэглээ hэн.

Гүрэндөө уялгата ёhoop колхозуудай таряа тушааха хэмжээе зүбөөр аад, саг болзор сооньтоолоҗо гаргаад, уялгануудые барюулха гээшэ ажахын ехэ удхашанартай хэрэг мүн. Ушарынь, хэды шэнээн таряа ба ямар культурануудые тушааха болоhоноо колхозууд эртээнhээ мэдэжэ, тэрээндээ бэлэдхэхэ байна.

Гүрэнтээ тоосохо талаар колхозуудай бэлэдхэл хэхэдэнь, тэдэнэртэ бэлэдхэлэй Министерствын системын хүдэлмэрилэгшэд болото туhаламжа үзүүлхэ уялгатай.

Тиимэhээ, ВКП(б)-гэй обкомой IV-дэхи пленумэй тогтоолые хүтэлбэри болгон, ямар колхоз хэды шэнээн таряа, ямар культурануудые тушааха байнаб, тушааhанайнь hүүлээр хэды шэнээн таряан үлэхэб, хэдынь үрhэндэ хэрэглэгдэхэб, хэдынь ажалта үдэрнүүдтэ хубаагдахаб гэжэ тоолохо ёhотойбди. Иигэжэ нарин нигтаар тоолоҗо табиhан түсэбэй ёhoop ажалладаг колхозууд гүрэнтэйгөө саг болзор соонь тоосохоhоо гадна, тарянажалаа үргэдхэхэ хэрэгтэ колхозно олониитые урмашуулдаг байха юм.

1951 ондо уялгата ёhoop тушаагдаха тарянай хэмжээн 1950 онойхидол адли байха. Энээндэ хэрэгтэй болохо шухала документацинууд мүнөө саг болзор соогоо аймагуудта эльгээгдээ. Тиимэhээ, манай системын хүдэлмэрилэгшэд колхозуудай уялгата ёhoop тушааха тарянай хэмжээе алдуугүйгөөр тодорхойлон, нёлондонойхиhoo үшөө түргэнөөр колхозуудта барюулха аргатай байна.

Гүрэндэ уялгата ёhoop тушаагдаха тарянай хэмжээе тодорхойлхо ба уялгануудыень колхозуудта барюулха хэрэгтэ hайн бэлэдхэл хэгдэхэ ёhотой. Бэлэдхэлэй Министерствын аймагуудтахи түлөөлэгшэд тиимэ бэлэдхэл хэхын урда тээ тарилгын талмайн тооe колхоз бүхэндэ hайнаар шалгажа үзэхэ уялгатай. Тиигээд, уялгата тушаалга тодорхойлхо колхозно тарилгын газарай талмайн тоодо ниитын огородуудые, колхозуудай удаан болзор соо эдлэхээр абаhан госземфондын ба гослесфондын газарнуудые оруулха ябадалда онсо анхарал хандуулха шухала.

Тэрэшэлэн шэнээр хахалагдаhан аад хоёрдохи жэлээ ашаглагдажа байhан тарилгын газарнууд, хатаагдаhан аад гурбадахи жэлээ ашаглагдажа байhан талмайнууд таряа тушаалгада хабаадуулагдаха байна. Бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшын Управлениин хүдэлмэрилэгшэдөөр нёдондо жэлдэ хэгдэhэн шалгалта хадаа гүрэндэ тушаагдаха ороohо тарянай ба малажалай продуктнуудай хэмжээе тодорхойлгоор зарим аймагуудта алдуунуудай гаргагдаhые элирүүлhэн байгаа. Хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушаалгаhаа урдань сүлөөлэгдэhэн тарилгын газарнуудай талмайе тооло оруулхын орондо, ССР Союзай Правительствын зүбшөөлгүйгөөр — өөhэдөө мэдээд, колхозуудай тарилгынь талмайе бага болгоhон ушарнууд зарим аймагуудтахи түлөөлэгшэдэй зүгhөө үзэгдэhэн байгаа.

ССР Союзай Правительстваар баталагдаhан диференцированнэ нормые зарим аймагуудтахи түлөөлэгшэд өөрөө мэдээд hэлгэhэн байна. МТС-эй харьяада ороогүй колхозуудай нормыень буруугаар тодорхойлhоншье ябадал бии байгаа. Тиигэжэ, зарим колхозуудай тушааха тарянайнь хэмжээн бага болгогдоhон байшоо. Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозые МТС-эй харьяата гэжэ тоолоод, Правительствын тогтооhон нормын ёhoop 25 процент хүнгэлэлтэ дэмы үгтэhэн юм.

Тэрэшэлэн Бичурын аймагта түлөөлэгшэ байhан нүхэр Дараев гүрэндэ райсемхозой таряа тушааха хэмжээе буруугаар тодорхойлhон байгаа.

Саашадаа иимэ алдуунуудые гаргажа болохогүй. Колхозуудые нэгэ группаhаа нүгөө группада СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүбшөөлгүйгөөр оруулха ёhогүйбди.

Бэлэдхэлэй Министерствын аймагуудтахи түлөөлэгшэд хадаа гүрэндэ колхозуудай таряа тушааха уялгануудые бэшэхынгээ урда тээ, таряа тушаалгада хабаадуулагдаха газарайнь списогые колхоз бүхэндэ зохёохо уялгатай. Аймагуудтахи түлөөлэгшэдэй зохёоhон тэдэ списогүүдэй хэрзэргэ зүбые бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшын республиканска Управлениин аппаратай хүдэлмэрилэгшэд аймагуудhаа абтаhан документациин үндэhөөр hайса шалгаха үүргэтэй.

Д. Мясников, СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ.

ЧАСАЙ ГРАФИГААР ТРАКТОРНА БРИГАДАНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛХЭ ТУХАЙ

Часай графигаар хүдэлмэрилгэ ...а хүдөө ажахын механизатор...дай социалистическэ мүрысөө...шэнэ формо мүн. Часай графи...р хүдэлмэрилгэ ажалай бүтээ... нилээд дээшэлүүлнэ гэжэ тү... механизаторнуудай дүй дүр... харуулна. Часай графигаар ...дэлмэрилхэдэ горючи гаргашалга ...жагдадаг, хүдэлмэринүүд аг...техническэ эрхим болзорнуудта ...гэгдэдэг байна.

Часай графигаар хүдэлмэрилхэ... машинын техническэ бүтэн ...игада онсо анхаралаа хандуул...эрэгтэй. Техническэ дутуу дун...уудhаа шалтагаалан, трактор... ба хүдөө ажахын машина...д hаатаха ёhогүй. Часай графи...р хүдэлмэрилжэ байhан эрхим ...ктористнууд тракторайнгаа хү...дүүрэн хэрэглэхын түлөө саг ...жэ оролдодог.

...элжээтэ халаанда хүдэлмэрил... трактористын часай графигые ...чик-заправщик тракторна бри...ын бригадиртай хамта зохёодог ...энээниие зохёохын тула иимэ... условинуудые мэдэхэ шуха... 1) агрегадай элдүүрилгын үр...ие, 2) загоной утые ба 3) агре...ай ябасын түргэниие. Агрегадай элдүүрилгын үргэниинь агре...та оруулагдаhан бүхы машина...дай элдүүрилгын үргэнтэй адли ...а. Загоной утань картаар гү, ...хэмжүүрээр олдодог. Агрегадай ябасын түргэниинь хүдэлмэ...н скоростьhoo дулдыдадаг. ...нь, нэгэ тойросын бүтээсэ (газарай нэгэ захада агрегадай гараад, hөөргөө хүрэжэ ерэлгэ), нэгэ тойросодо гаргашалагдаhан саг ба халаан соо хэгдэhэн тойролгонуудай тоо тоологдон гаргагдана. Трактораи нэгэ тойроходоо хэhэн ажалыень мэдэхын тула тойролгын утыень (метрээр) агрегадай элдүүрилгын үргэндэ үсхөөд, гараhан тооень 10.000-да хубааха ёhотой. Агрегадай нэгэ тойроходоо гаргашалhан сагые олохын тула утыень (метрээр) трактораи хүдэлмэриин түргэндэ хубаажа олодог юм.

Олдоhон эдэ показательнууд дээрэhээ агрегадта халаанай график даалгабари зохёогдодог байна. Графигта иимэ тоонууд оруулагдаха: а) час бүхэндэ ба бүхы халаан соо агрегадай хэhэн тойролгонуудай тоо, б) элдүүрилэгдэhэн талмайе гектараар дээрэ дээрэhээнь нэмээhэн тоо, в) тойролгонуудые дүүргэhэн ба техническэ харууhалгада гаргашалhан саг часаар, минутаар.

Иимэ график абаад байхадаа тракторист болбол тракторна агрегадайнгаа тойролгонуудые тоолоҗо, бүхэли халаан соогоо өөрынгөө хүдэлмэриин темпые мэдэжэ ябаха болоно.

Часай графигай жэшээтэ формо иимэ байна:

1. Тракторист (фамили) ______
2. Трактораи марка ба №______
3. Агрегадай нэрэ, марка ба состав ____________
4. Хүдэлмэриин нэрэ__________
5. Элдүүрилгын гүнзэгы____см.
6. Загоной утань _________метр.
7. Агрегадай элдүүрилгын үргэниинь ____________ метр
8. Хүдэлмэриин эхин_______час. _____мин.
9. Хүдэлмэриин эсэс _______час. _____мин.

Тойролгонуудай порядкова номер гү, али тойролгонуудай тоо	1	2	3	4	5	6	7	8	Техническэ харууhалга
Тойрожо дүүргэhэн саг Ажалай бүтээсэ гектараар (нэмэhэн тоогоор)									

Халаан соо бодото дээрээ дүүргэhэниинь __________ га
Гаргашалагдаhан горючи ____________________ кг
Хүдэлмэриин шанарай сэгнэлтэ ____________________
Тракторна бригадын бригадир ____________________

Тойролгонуудай тооe тэмдэглэжэ ябахын тула элдэб янзын простой счётчигууд хэрэглэгдэдэг. Жэшээнь, Ростовско областиин Миллеровскэ МТС-эй трактористнууд 125х45х15 миллиметрын хэмжээтэйгээр, модон хабтагайгаар хэгдэhэн тон простой счётчик хэрэглэнэ. Счётчигынь 5 миллиметр диаметртэй, хоёр түлхюуртэй байдаг.

Хабтагайнь хоёр ряд нүхэнүүдтэй юм. Ряд бүхэндэнь 11 нүхэн хэгдэдэг. Нүхэнүүдэй диаметр—4 миллиметр. Түрүүшын рядай нүхэнүүдэй хажууда 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 тоонууд, хоёрдохи рядай нүхэнүүдэй хажууда 0, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 тоонууд байдаг.

Хүдэлмэриин эхиндэ хоёр түлхюурнүүд 0 нүхэнүүдтэ хадхаатай байха ёhотой. Нэгэ тойрожо ерэhэнэй hүүлээр тракторист болбол түрүүшын рядай 0 нүхэндэ байhан түлхюурээ hугалан абажа, нэгэдэхи нүхэндэ, хоёрдохёо тойроhоной hүүлээр хоёрдохи нүхэндэ гэхэ мэтээр 10 тойроходоо түлхюурээ 10-лахи нүхэндэ хадхаха байна. Энэ үедэ доодо рядай түлхюур 0 нүхэндөө хадхаатай зандаа байдаг.

Агрегадай 10 тойрожо ерэхэдэнь дээдэ рядай түлхюур дахин 0 нүхэндэ хадхагдажа, доодо рядай түлхюур 10 гэhэн тоотой нүхэндэ хадхагдадаг байна. 10 тойролго бүхэнэй hүүлээр доодо рядай түлхюур ээлжээтэ нүхэндэ хадхагдана. Иимэ счётчик хадаа трактораи халаан соогоо хэhэн тойролгонуудые зүбөөр тоолоходо туhалдаг юм.

Зарим бригадануудта часай графигай хүдэлмэри иигэжэ шалгагдадаг: бригадир гү, али тэрэнэй орлогшо трактористын түрүүшынгээ 1—2 тойролгонуудые хэхэдээ гаргашалhан сагыень өөрынгөө часаар шалгажа олоод, загоной үзүүртэ час бүхэндэ хэхэ хүдэлмэриинь хэмжээгээр гадаhануудые хадхадаг байна. Тракторист болбол эдэ гадаhануудые хаража ябаад, час бүхэндэ ба бүхэли халаан соо өөрынгөө хүдэлмэриин темпые шалгадаг юм.

Часай графигаар хүдэлмэрилгэ халаа агрегадай үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха, горючи алмаха ябадал хангадаг гэжэ олон мянгаад трактористнуудай болото ажал хүдэлмэри харуулаа. Гэбэшье, колхозуудта үндэр ургаса хуряалгын амжалта ганса агрегадай хүдэлмэриhөө дулдыдана бэшэ, харин тракторна бригадын бүхы дээрээ дүүргэжэ байhан бүхы хүдэлмэринүүдэй комплексhoo гол түлэб дулдыдадаг байна. Тиимэhээ тракторна бригадануудай гансахан халаанай бэшэ, ганса үдэрэй бэшэ, харин хэлэн үдэрэйнь хүдэлмэри уридшалан түсэблэгдэhэн байха ёhотой.

Тракторна бригадануудай бригадирнууд-новаторнууд бүхы агрегадуудтаа 5—10 үдэрөөр уридшалан, стахановска график-маршрудуудые зохёодог байна.

Стахановска маршрудууд хадаа тракторна бригадануудые хангаха талаар колхозникуудай харюусалгые эрид дээшэлүүлдэг байна. График-маршрут мэдэжэ байхадаа колхоз болбол хүрэнгын материал поли дээрэ хаhа болзортонь зөөдэг, туhалбариин хүдэлмэри дүүргэхэ колхозникуудые hаадгүйгөөр табидаг, полинуудые элдүүрилгэдэ бэлэдхэдэг ба тракторна бригадын hаадгүй хүдэлмэри хангаха бусад хэмжээ-ябуулгануудые саг соонь дүүргэдэг байна.

Стахановска маршрудуудые нэбтэрүүлhэнэй ашаар машинануудай ажалай бүтээсэ эрид дээшэлдэг байха юм. Жэшээнь, Кировоградска областиин Мало-Помошнянска МТС-эй тракторна бригадын бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. В. Гиталов часай график ба стахановска маршрудуудые хэрэглэhэнэй ашаар 1950 ондо 15 хүсэтэй трактор бүхэнөөр 1800 гектар газар элдүүрилхэ ябадал хангаа. Тус бригадада сезон соо условно трактор бүхэнэй ажалай бүтээсэ халаан бүхэндэ дунда зэргээр 5,9 гектар (түсэбэй ёhoop 4,4 гектар) болоhон байна. Тус бригадын элдүүрилдэг, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэhээ дунда зэргээр га бүриhөө 19,9 центнер таряан, тэрэ тоодо 314 гектар талмайн га бүриhөө 27,2 центнер намарай шэниисэ хуряагдаhан байгаа. Хүдэлмэриин часай график ба график-маршрудуудые хэрэглэhэнэй ашаар энэ бригада полевой хүдэлмэринүүдые колхозуудтай договороор хараалагдаhанда орхолоо бүри богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргээ.

Үндэр ургаса хуряахын түлөө хүдөө ажахын механизаторнуудай социалистическэ мүрысөөн мүнөө нилээд hайн үрэ дүнгүүдые харуулжа байна. Часай графигаар хүдэлмэрилжэ байhан олон зуугаад тракторна бригаданууд халаанайнгаа нормонуудые үлүүлэн дүүргэжэ, нилээд ехэ хэмжээнэй горючи арбилжа шадаа. Тэдэнэй хүдэлмэриhөө бүхы трактористнууд [illegible] тракторна бригаданууд [illegible] ха ёhотой.

Инженер **А. Девятков**.

Һуралсалай-туршалгын участогай хүдэлмэри

Кабанскын аймагай Брянска долоонжэлэй һургуулиин хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө

Хүдөө ажахын науканuудай Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна Академиин түүхэтэ сессиин һүүлээр манай республикын һургуулинуудта И. В. Мичуринай һургаалтай зохилдуулан биологи заалга зарим тэды һайжарһан байна. Һургуулинуудта биологи заалгые шэнэдхэн һайжаруулха хэрэгтэ һуралсалай-туршалгын участок ехэхэн удхашанартай. Тэндэ ошожо элдэб ургамалнуудтай гүнзэгыгөөр танилсадаг, эрдэмээ улам дээшэлүүлдэг, хүдөө ажахын хүдэлмэриин дүй дүршэл шудалдаг.

Кабанскын аймагай Брянска долоонжэлэй һургуулиин биологиин багша нүхэр Игнатий Петрович Сорокиной хүдэлмэриин дүй дүршэл ехэ һонирхолтой. Һуралсалай-туршалгын участогай хүдэлмэрые тэрэ шадамараар эмхидхэнхэй. Һургуулиин туршалгын участогай хүдэлмэри нүхэр Сорокиной зохёоһон үйлэдбэриин тодорхой түсэбэй ёһоор ябуулагдана. Энэ түсэбынь һургуулиин үйлэдбэриин зүблөөн, түрэлхидэй ба һурагшадай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, һургуулиин директорээр, аймОНО-е даагшаар баталагдадаг юм. Энэ түсэб зохёоходоо класс бүхэнэй һурагшадай тоо хараада абтажа, участок дээрэ хэды хүнэй хүдэлмэрилхэ байһаниинь тодорхойлогдоно. Һургуулиин дэргэдэхи участогай талмайнь 1 гектар юм. Тэрэнэй 0,5 га газартань һуралсалай-туршалгын хүдэлмэри, үлэгшэ газартань ондоо ургамалнуудай тарилга хэгдэдэг.

Һуралсалай-туршалгын участогынь 5—6-дахи классуудай ботаникын программын эрилтэнүүдтэй зохилдуулагдажа, Кабанскын аймагай условиие хараадаа абалсажа, тусхай таһагууд болгогдон хубаарилагданхай. Участогынь иимэ таһагууд болон хубаарилагдана:

1. Гурбан полито севооборотой овощной культурануудай 750 квадратна метр.
2. Техническэ культурануудай 200 кв. м.
3. Коллекционно ба биологическа 100 »
4. Сэсэгүүдэй клумбын 100 »
5. Үрэ-жэмэстэ ба шэмэглэхэ ургамалнуудай питомник 400 »
6. Долоон политой полевой севооборот 700 »
7. Үрэ-жэмэстэ сад 2500 »
8. Ой модоной полоса
9. Парник

Туршалгын участогые даагша участогайнгаа хүдэлмэриин дэлгэрэнгы түсэб зохёодог юм. Гадна, һургуулиин дэргэдэхи участогта хэгдэхэ хүдэлмэриин календарна түсэб зохёогдоно. Энэ түсэбэй ёһоор, һурагшад бүхы классуудаараа гаража, талмай сэбэрлэлгэдэ, хүрьһэ элдүүрилгэдэ, элдэб модо һуулгаха нүхэнүүдые малталгада, парнигуудые түхеэрэлгэдэ ба бусад хүдэлмэридэ хабаадуулагдана. Тэрэшэлэн һурагша бүхэндэ тусхай даалгабари үгтэнэ. Даалгабари үгэхэдөө һурагшадай гэртээ хэхэ ажалынь, колхозой хүдэлмэридэ хэр зэргээр хабаададагынь, һургуулиһаа хэр холо байдагынь хараада абтана. Нүхэр Сорокин һурагшадтаа хүсэ шадалайнь ба арга шадабаринь жэшээгээр даалгабари үгэдэг юм. Тиигэжэ һурагшад үрһэ яровизацилха, рассадануудые ургуулха болон бусад хүдэлмэри хэнэ.

Һуралсалай-туршалгын участок дээрэ һургуулиин бүхы классуудай һурагшад хүдэлмэрилнэ. Апрель һарын эхеэр 5—6 хүнүүдһээ бүридэһэн звенонууд байгуулагдаа һэн. Звено бүхэн ондо ондоо хүдэлмэри хэнэ. Нэгэдэхинь—морковь, хоёрдохинь — помидор, гурбадахинь —капуста гэхэ мэтые ургуулжа, элдэб туршалгануудые хэнэ. Звено бүхэн 10-һаа 100 хүрэтэр дүрбэлжэн метр өөрын газартай юм. Эдир натуралистнар звеньеводуудаар томилоглонхой. Тэдэнэр звеногойнгоо гэшүүдэй ажалые шалгадаг, участогайнгаа хүтэлбэрилэгшэһөө даалгабари абадаг, хэһэн хүдэлмэреэ тэрээндэ тушаадаг юм.

Һурагшад практическа хүдэлмэридөө март һараһаа эхилжэ бэлэдхэдэг байна. Хоёр лахин тусхай урогууд үнгэргэгдэжэ, һурагшад № 1, 2, 3 юрэнхы формонуудые буулган бэшэжэ абаһан ба тэдэнэй удхашанартай танилсаһан байна. Тэрэшэлэн урогһоо гадуур звенонуудта инструктивна занятии боложо, һурагшад № 1 формын ёһоор даалгабари бэшэжэ абаһан ба туршалгануудые хэлгэ тухай тэдэндэ заабари үгтэһэн байна.

Ажалаа зүбөөр түсэблэжэ, звено, һурагша бүхэндэ даалгабариень һайнаар ойлгуулһанай ашаар мүнөө участогынь хүдэлмэреэ эмхитэй гуримтайгаар эхилэнхэй. Хүдэлмэриингөө урда тээ һурагша бүхэн багшаһаа инструктаж абажа, звеногойнгоо ба өөрынгөө хэхэ туршалгын удхашанарые, зорилгые ойлгожо абана.

Һуралсалай-туршалгын участогта хэгдэһэн бүхы хүдэлмэриие саг үргэлжэ тэмдэглэжэ байлга ехэ удхашанартай. Туршалгын участогые даагша үйлэдбэриин түсэбһөө гадна, полевой журналтай, тарилгын үрһэ хэзээ, хэндэ үгэһэнөө бэшэжэ байдаг хүдэлмэриин дневниктэй, хабар-зунай туршалга һурагшадай хэхэ практическа даалгабариие тэмдэглэхэ журналтай юм. Тэдээн соонь һурагшадай фамили, даалгабари, туршалгын темэ, болзор, хубаарилагдаһан газарайнь №, талмайн хэмжээ, ургаса, гаргашалагдаһан саг, һуралсалай даалгабари, хүдэлмэриин сэгнэлтэ бэшэгдэдэг.

Участогтаа һурагшад ээлжээгээр дежурилдаг. Дежурилһан һурагшад ажаглалтын тусхай дневник дээрэ өөрынгөө ажаглалтануудые, һанамжануудые ба сагай уларил тухай тэмдэглэжэ байдаг.

Намар һурагша бүхэн өөрынгөө хэһэн хүдэлмэриин дүй дүршэл, ажаглалта, тобшолол тухай дэлгэрэнгы тоосоо бэшэдэг юм.

Энэ жэлдэ зунай практическа даалгабариие жэшээтэ һайнаар дүүргэлгын түлөө тус һургуулида конкурс соносхогдонхой. Конкурсдо түрүү һуури эзэлэгшэдые шагнахын тулада мүнгэ зөөри һомологдоһон байна.

Туршалгын участогта зунай хүдэлмэриин дүүрэһэн хойно, намар, һургуулиин хүдөө ажахын выставкэ эмхидхэгдэжэ, эдир мичуринецүүд өөһэдынгөө амжалтануудые харуулдаг. Тэрэшэлэн «Ургасын үдэрэй» вечер болодог.

Т. Шаргаева.

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКАДА

Хитадай арадай республика. Дальний городто Хитадай түрүүшын амаралтын гэр нээгдээ. Эндэ городой предприятинуудай хүдэлмэришэд—ажалай мүрысөөнэй түрүүшүүл бэеэ эмшэлүүлдэг ба амардаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: амарагшад веранд дээрэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Хитадай арадай республикын хүдэлмэришэдэй ажалай мүрысөөн

Түрүү хүдэлмэришэн Ма Хэнчанай уряае дэмжэжэ, Зүүн Хитадай олохон бригаданууд ажалай мүрысөөндэ оронхой. Шаньдун провинцида 1200 гаран бригаданууд мүрысэнэ. Тэдэнэр үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэдэг, үлүүлэн дүүргэдэг байна. Нанкинска радиозаводой хүдэлмэришэд түсэбөө үлүүлээ, мүн электроламповa заводой коллектив 1 миллион электролампа үйлэдбэрилхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ.

Шахтёрнуудай үйлэдбэриин рекорднууд

Хитадай гүрэнэй шахтанууд энэ жэлэй нэгэдэхи квартал соо нүүрһэ малтан абаха түсэбөө 5,97 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Хуайнаньска нүүрһэнэй копинуудай шахтёрнууд халаан соогоо 215 тонно нүүрһэ малтажа абана. Советскэ түрүү методуудые ашаглан, фынфынска нүүрһэнэй копинуудай шахтёрнууд 244 тонно малтажа, шэнэ рекорд туйлаа. Цзяньваньска нүүрһэнэй копинуудай шахтёрнууд 258,7 тонно нүүрһэ малтан абажа, тус рекордые үлүүлбэ.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүгжэлтэ

Хитадай городской ба хүдөөгэй кооперативүүд энэ оной нэгэдэхи квартал дотор ехэ амжалтануудые туйлаа. Тэдэнэр өөһэдынгөө гэшүүд—700.000 ажалшадта 14 миллиард юань мүнгэнэй товарнуудые рыногэй сэнгүүдһээ 10—15 процент химдаар худалдаа.

Кинопромышленностиин амжалтанууд

Хитадай арадай республикын залуу кинопромышленность үлэр бүри шэнэ амжалтануудые туйлана. Орон соо зохёон гаргагдаһан кинокартина бүхэниие арад зон баяртайгаар угтана. Һая дүүрэһэн фестивалиин үедэ, «Эрэгтэй, эмэгтэй шэнэ геройнууд», «Хитадай арадуудай агуу ехэ нэгэдэл» ба бусад шэнэ фильмнүүдые 4950 мянган хүн хараа. Тэдэ фильмнүүд 20 ехэ городуудта харуулагдаба. Гуйлин городой хүн зоной 50 процентнь фильмнүүдые хараба.

(ТАСС).

Центральна ба Урда Хитадтахи аграрна реформо

ШАНХАЙ, майн 13. (ТАСС). «Чанцзянжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Центральна ба Урда Хитадай 60 миллион хүн зонгой хэдэн районуудта аграрна реформо хэгдэжэ дүүргэгдээ. Центральна ба Урда Хитадай бүхы газарай 50 процентнь мүнөө таряашадта хубаажа үгтэнхэй.

* * *

Хүдөө ажахын үйлэдбэри, ой модоной ажахы ба загаһа барилгын олзобориие улам хүгжөөхын тула энэ жэлдэ арадай Центральна правительство таряашадта 306,020 миллион юань зээлеэр үгэбэ.

* * *

Центральна ба Урда Хитадай сэрэгэй-захиргаанай комитет таряашадта 460 миллион кэтти (нэгэ кэттинь 0,5 кг) гүрэнэй запасһаа үгөө.

Хитадай трактористнуудай мүрысөөн

ПЕКИН. (ТАСС). Хэбэй провинциин «Юньнэнь» гэжэ хүдөө ажахын эмхидэлэй тракторнстнууд ажалай патриотическа мүрысөө эхилээд, гүрэн доторхи бүхы трактористнуудые уряалан хандаба.

Хүдөө ажахын түрүүшүүл—мүрысэгшэд трактораар хахалагдаха таряалангай участогуудые 20 процент ехэдхэхэ, трактор ба машина ябуулха мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ, горючи ба тоһоёо арбилха, газараа шанартайгаар хахалха, шадабаряа улам дээшэлүүлхэ гэһэн үндэр уялгануудые абабад.

Гүрэнэй хүдөө ажахын эмхидэлнүүд «Юньнэниин» тракторнстнуудай уряае һайшаан абаба.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, майн 14. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратантай нигта харилсаатай ябажа, дайсанай контрдобтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохино, тэрэнэй хүнүүд ба техникые ехэ гэмтэл хоролтонуудта оруулж[а] байна. 60 шахуу пулемет, [...] калибрай 16 ехэ буу, 23 радиоу[ста]новко буляан абгаа.

Арадай армиин частьнууд [дай]санай 6 самолёт буудажа унага[аба].

Вьетнамай арадай-демократическа республикын экономическа ажабайдалай бэхижэлгэ

ШАНХАЙ, майн 13. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Вьетнамай демократическа республикын президент Хо Ши-минэй түрүүлэлгэ доро министрнүүдэй Совеэдэй заседани майн эхеэр болоһон байна.

Республикын экономическа ажабайдалые бэхижүүлгэдэ, фронт тыл хоёрой холбооe батадхалгада, француззска ба американска империалистнуудтай тэмсэхэ тэмсэлдэ бүхы хүсэнүүдээ элсүүлгэдэ зорюулагдаһан хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ тухай шиидхэбэри баталагдаа.

Хүн зоной хүсэлэнгүүдые үндэһэ болгон, мүн хүдөө ажахын үйлэдбэриие ехэдхэхэ ба армиин эрилтэнүүдые хангаха зорилгоор, министрнүүдэй Совет хадаа налогуудые суглуулха системые сомор болгохо гэжэ шиидхээ. Хүдөө ажахын единэ гол налог бии болгохо гэбэ. Министрнүүдэй Совет болбол хүдөө ажахын налогой бюро байгуулха ба орон доторхи рисэй национальна запасуудые бии болгохо тусхай таһаг эмхидхээ.

Вьетнамай национальна банк байгуулга—ороной финанс ба экономикые бэхижүүлхэ шухала хэмжээ-ябуулга мүн. Национа[льна] банкнь мүнгэ гаргаха эрхэтэй [...] хүдөө ажахыда, промышленнос[ти]да мүнгэ зээлеэр үгэлгэ эрх[этэй] байна.

Республикын гадаадын ба дото[ото]дын худалдаа наймаануудые са[...] хүтэлбэрилхын тула, промышле[нностиин] ба худалдаа наймаа[най] министерствын дэргэдэ худал[даа] наймаанай асуудалнуудые шиид[хэ]хэ Управлени бии болгоо.

Бэшэг мэдэхэгүй ябадалые ус[адха]хаха тухай тогтоол хадаа арад[ай] гэгээрэл тушаа вьетнамска пра[ви]тельствын зүгһөө ехэ анхарал [...] бидагые гэршэлнэ. Һургуулинуу[д]тахи һуралсалай жэл найман һа[ра] үргэлжэлхэ юм. Һургуулиин а[ма]ралтанууд зундаа ба намартаа [...] гаса хуряалгатай тудалдадаг б[о]хаар хараалагданхай. ушары[нь] һурагшад хуряалгын үедэ туһал[ж]а үзүүлжэ шадаха болоно. [...] хэмжээ-ябуулгань багшанарай [...] дабари мэргэжэл дээшэлүүлхэ з[о]рилгые шиидхэлгэдэ мүн лэ зориу[...]лагдана. Багшанар амаралта[н]дайнгаа үедэ тусхай курсануу[д]та һуража, өөһэдынгөө эрдэм мэр[гэ]жэлые улам дээшэлүүлхэ байна.

Французска реакциин аашанууд

ПАРИЖ, майн 13. (ТАСС). Национальна суглаан Анри Кэйн правительствода этигэлгэ тухай асуудалаар голосовани хэбэ. Французска правительство болбол этигэмжэлгэ тухай тоогүй олон асуудалнуудые табиха зэргээр Национальна суглаанда нүлөөлхэ тактика хэрэглэн, парламентые болзорһоонь урид тарааха тухай эрилтэ хэжэ, мүнөөшье парламентска хархис блогой этигэмжэлгэ туйлаһан байна. Кэйн правительствода этигэхэ тухай, тайлбарилан хэлэбэл, Национальна суглаае июниин 4-дэ (хуулиин ёһоор октябрьда гэжэ хараалагдаһан байгаа) тарааха тухай 362 депутат, буруушаажа 219 депутат голосовалаа. Кэй тон ехээр тэбдэн, хуулиин тус проектые парламентын хоёрдохи палатын—республикын соведэй баталамжалдары табиба. Республикын соведэй комисси хуулиин тэрэ проектые мүнөөдэр һайшаагаа.

Парламентска алибаа нормонуудые хэрэгсээнгүйгөөр ба этигэмжэлгэ тухай элдэб олон асуудалнуудаар Национальна суглаае һамшаана, «забда болоногүй» гэһэн шалтагаан дурдажа, шухала асуудалнуудые зүбшэлхэеэ арсахыень Национальна суглааһаа Кэйн правительство эринэ. Тиигэжэ бюджедые зүбшэн хэлсэхэ тухай, салин хүлһэнэй поясуудые үгы болгохо тухай асуудалнууд орхигдоһон байха юм.

Шэнэ һунгалтануудай урда тээ бюджет баталхаяа арсаһан ябадал юугээр тайлбарилагданаб гэбэл, бюджедые баталхалаа—зэбсэглэлгэдэ зорюулагдаха түрибэлгүй ехэ шэнэ налогуудые абаха ба үгырэлгэ ядаралга һүжэрөөхэ удха[тай] болоно. Зонхилхы хархис пар[ти]нууд иимэ хэмжээнүүдые һунга[лта]шадай урда гаргахаяа айна. Т[ии]мэһээ, һунгуулиин хуурмаг п[...] формонуудые һунгагшадта дур[...] хаха, һунгалтын дүүрэмсээр ко[м]мунистнуудые Национальна су[г]лааһаа намнаха, тиигээд ямар[...] налогуудые баталуулхада бол[...] гэжэ хархис партинууд багсаа[...].

Национальна суглаае болзор[һоонь] урид тарааха тухай хуулиин пр[оек]тын үшөө хүсэд баталагдаа[гүй] байхада, һунгалтын үдэр ту[хай] правительственна захиралтын [...] гаргагдаагүй байхада, зонх[илхы] хархис партинууд һунгалтын [...] тээхи кампани яаралтайгаар ябу[уль]жа эхилээ. МРП («Арадай-[рес]публиканска хүдэлөөн») гэжэ [...]толическа партиин съезд ha[...] боложо дүүрээ. Ондоо хархис п[ар]тинуудтай, тэрэ тооло деголле[в]цүүдтай, католигуудай блок б[ай]гуулха тухай асуудал тэндэ зүб[шэн] хэлсэгдэһэн байна. Баруунай [со]циалистнууд мүнөөдэр өөрын[гөө] 43-дахи съездэ сугларaад, бол[...] хоёо байгаа һунгалта тухай, ко[м]мунистическэ партида эсэргүү [...]хы хархис хүсэнүүдэй блок б[ай]гуулха тухай асуудал гол бол[...] зүбшэлжэ байна.

ПАРИЖ, майн 13. (ТАСС). Фр[анс] пресс агентствын мэдээсэһэн[эй] ёһоор, Национальна суглаана[й де]путадуудай эрхэ түлөөлэлгэнүү[д] июниин 4-дэ дүүргэхэ тухай ху[уу]лиин проектые республикын со[веэд] 278 голосоор тэрэ заншань бата[лаа.] 35 хүн буруушаажа голосова[лаа] байна.

США-да намарай таряанай ургаса гэмтээ

НЬЮ-ЙОРК, майн 12. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ган гасуур ба хүдөө ажахын хоротод США-гэй намарай тарилгын дүрбэнэй нэгэ шахуу хубиие гэмтээгээ гэжэ хүдөө ажахын министерство соносхоб[о].

Тэрэшэлэн шэниисын ург[аса] 1951 оной сэрэгэй программаа[р ха]раалагдаһанһаа һураггүй б[ага] байхаар тухайлагдана гэжэ [...] агентство мэдээсэнэ.

Советскэ спортсменүүд баскетболоор Европын чемпионой нэрэзэргэ туйлаа

ПАРИЖ, майн 13. (ТАСС). СССР-эй команда бүхы мүрысөөгөө нэгэшье диилдэлгэгүйгөөр үнгэргэн, баскетболоор Европын чемпионой нэрэзэргэ туйлаа.

Чехословацка баскетболистнуу[д] тус мүрысөөндэ хоёрдохи һуу[ри] эзэлбэ. Франциин команда гур[ба]дахи һуури, болгарска спорт[смен]үүд дүрбэдэхи һуури эзэлбэд.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СҮҮДТЭ

Феофан Алексеевич Федотов Торнин аймагай Каландарашвилиин нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагшаар хүдэлмэрилһэн байгаа. Тэрэ өөрынгөө уялгата хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандажа, малай 1950—51 онуудай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хойшо татаа.

Тэрэнэй гэмээр «Армак» гэжэ газарта 400 центнер үбһэн гараха нсгоон сабшагдангүйгөөр хагдарһан, үхэрнүүдэй байра дулаалагдаагүй байгаа. Тэндэ үбэлжэһэн 146 толгой үхэр дэбисхэргүй хүйтэн байрада хонодог ба үһал[а]раар тон муу байгаа.

Муу хүдэлмэриинь эсэстэ ноябр[ь] декабрь һаранууд соо 25 тол[гой] үхэр гарзалһан ба бэшэниинь ех[э] тураһан байна.

Торнин аймагай арадай сүүд[эй] Федотов колхоздо ушаруула[һан] гарзануудаа түлэлгэтэйгөөр 2 ж[и]лээр сүлөөгөө хаһагдаа. Приго[во]рынь республикын Верховно сүү[дэй] дээр баталагдаа.

Харюусалгата редак[тор] Б. А. ОЧИРОВ

Гэрлээгүй, ганса бэе ба бага бүлэтэй граждаиннуудай түлэдэг налог тухай

АСУУДАЛ: Гэрлээгүй, ганса бэе ба бага бүлэтэй граждаиннуудта һомологдодог налог ямар хэмжээгээр түлэгдэнэб?

ХАРЮУ: Хүдэлмэришэд ба албахаагшад, кооперированнэ кустарьнууд артельнүүдһээ болон эмхи зургаануудһаа абадаг салиниһаа иимэ хэмжээтэйгээр налог түлэхэ байна гэбэл: хүүгэдгүй һаа һара соо абадаг салингайнгаа 6 процентыень, нэгэ үхибүүтэй һаа 1 процентыень, хоёр үхибүүтэй һаа 0,5 процентыень түлэдэг.

Литераторнууд, искусствын хүдэлмэрилэгшэд ба саг зуурын хүдэлмэри хэһэн хүнүүд тус налогые абаһан салиниһаа, дээрэ заагдаһан хэмжээгээр түлэдэг.

Кооперированнэ бэшэ кустарьнууд ба ремесленнигүүд, гэр байратай хүнүүд, городто ажаһуудаг аад, хүдөө ажахыһаа олзо оруулдаг хүнүүд, финансова органуудаар олзын налог ашагдадаг бусадшье граждаиннууд жэлдээ олоһон олзынгоо 6, 1, 0,5 процентын хэмжээнэй налог түлэдэг, зүгөөр хүүгэдэй тоогой жэшээгээр жэлдээ 90, 30 ба 15 түхэригһөө доошо бэшээр түлэдэг юм.

Асуудалнуудта харюу

Хүдэлмэришэд, албахаагшад, литераторнууд ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд городуудта ажаһуудаг аад, хүдөө ажахыһаа гү, али ондоогоор олзо оруулдаг байһан, тэрэнэйнь хэмжээн жэл соо 600 түхэригһөө дээшэ гараагүй һаань, хүдэлмэрилжэ байһан газартаа налог түлэдэгшье, түлэдэггүйшье һаа хамаагүй, кооперированнэбэшэ кустарьнуудай түлэдэг хэмжээгээр тиимэ налог түлэхэ байна.

Колхознигууд, хүдөө ажахын налог түлэдэг бүлэдэ оролсодог бусад граждаиннууд хадаа гэрлээгүй, ганса бэе ба бага бүлэтэй граждаиннуудай түлэдэг налогые иимэ хэмжээнэй тогтомол ставкаар түлэнэ гэбэл: үхибүүгүй һаа жэлдээ 150 түхэриг, нэгэ үхибүүтэй һаа 50 түхэриг, хоёр үхибүүтэй һаа 25 түхэриг түлэдэг юм.

Хүдэлмэришэд ба албахаагшад гэрэй эзэн байгаад, хүдөө ажахын налог түлэдэг һаа, хүдэлмэрилжэ байһан газартаа налог түлэдэгшье һаа хамаагүй, мүн дээрэ дурсагдаһан тогтомол ставкаар энэ налог түлэдэг байна.

Колхознигууд тогтомол ставкаар тус налог түлэхэһөө гадна, эмхи зургааһаа салин абадаг байбал тэрэнэйнгээ, үхибүүгүй һаа 6 процентыень, нэгэ үхибүүтэй һаа 1 процентыень, хоёр үхибүүдтэй һаа 0,5 процентыень түлэхэ байна.

Тусхай олзогүй бусад граждаиннууд тус налог иимэ хэмжээгээр түлэхэ гэбэл: үхибүүгүй һаа жэлдээ 90 түхэриг, нэгэ үхибүүдтэй һаа—30 түхэриг ба хоёр үхибүүдтэй һаа—15 түхэриг түлэдэг юм.

АСУУДАЛ: Гэрлээгүй, ганса бэе ба бага бүлэтэй граждаиннууд дурсагдаһан налогые ямар болзорнуудта түлэхэб, тэдэнэр ямар харюусалгатайб?

ХАРЮУ: Энэ налогые хүдэлмэришэд, албахаагшад, литераторнууд ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдһөө, саг зуурын ба сезонно хүдэлмэришэдһөө тэдэнэй ажаллажа байгаа предприятинууд болон эмхи зургаануудынь тэдэнэй салин хүлһэнһөөнь олзын налог абадаг болзорнуудтаа даража абадаг байна.

Финансова органуудаар налог ашагдадаг колхознигууд ба бусад граждаиннууд энэ налогые 4 болзорто тэгшэ хубаан түлэдэг гэбэл: апрелиин 1-һээ, июлиин 1-һээ, октябриин 10-һаа, декабриин 10-һаа урда тээ.

Хэрбээ дурсагдаһан болзорнуудта налогоо түлөөгүй һаань, лоёмхотой зондо—үнгэрһэн үдэр бүхэнэйнь 0,1 процентын яла ашадаг ба баалалтаар түлүүлхэ хэмжээнүүд абтадаг юм.

Гэрлээгүй, ганса бэе ба бага бүлэтэй граждаиннууд энэ налогые саг болзор соонь түлэжэ, гүрэнэйнгөө урдахи шухала уялгые дүүргэхэ ёһотой.

В. Минеева, финансова албанай советник.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03595. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.